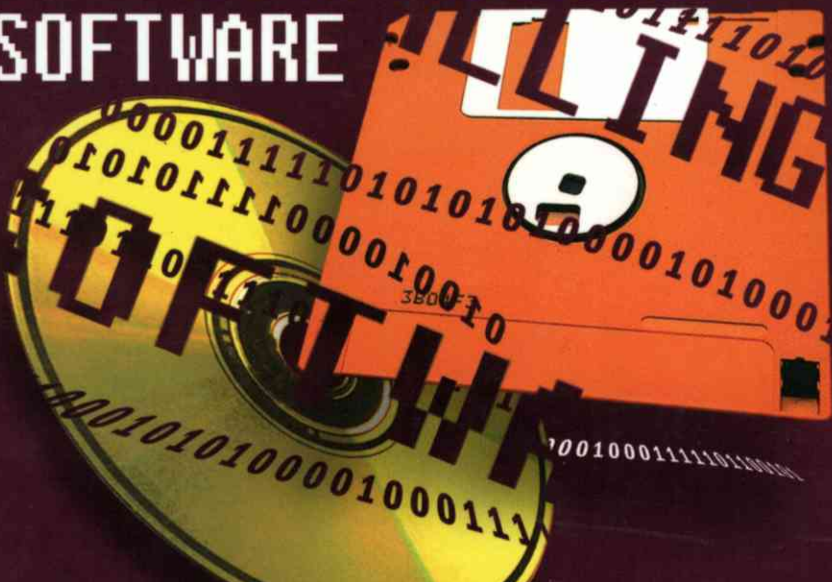
چاپ سیزدهم

Start Now!

کلید

نصب نرم افزار

INSTALLING SOFTWARE

آموزش مراحل و روش نصب نرم‌افزارهای کاربردی، بازی و ...

گذر از محدودیت‌های نرم‌افزاری نسخه‌های غیر اصلی

رفع اشکال نرم‌افزارهای نصب شده

روش نصب کرک

محمدتقی مروج

www.kelid.ir

«مجموعه کتابهای کاربردی کلید»

کلید نصب نرم‌افزار

محمدتقی مروج

کلید نصب نرم‌افزار / مؤلف واحد تحقیقات مجموعه کتاب‌های کاربردی کلید انتشارات کلید آموزش؛ گردآوری و تدوین محمدتقی مروج؛ طراح و مجری مجموعه منصور سجاد. -- تهران: کلید آموزش، ۱۳۸۵.
۱۰۴ص.: مصور.-- (... مجموعه کتابهای کاربردی کلید؛ ۳۶)
ISBN 978-964-2553-04-4
عنوان دیگر: کلید ۳۶[سی و شش].
فهرستنویسی براساس اطلاعات فیپا.
۱. نرم‌افزار. ۲. نرم‌افزار -- راهنمای آموزشی. الف. مروج، محمدتقی، ۱۳۵۹-، گردآورنده. ب. سجاد، منصور، ۱۳۵۱-، مجری طرح. ج. انتشارات کلید آموزش د. عنوان: کلید ۳۶[سی و شش].
۸ک۴م/QA۷۶/۷۵۴ ۰۰۵/۳۱
کتابخانه ملی ایران ۱۱۴۲۱-۸۵م

کلید نصب نرم‌افزار

از مجموعه

کلید-۳۶

info@sajadco.com

طراح و مجری مجموعه: **منصور سجاد**
مؤلف: **محمدتقی مروج**
مدیر تولید و طراح جلد: **مهدی سجاد**
ناشر: **انتشارات کلید آموزش**
شمارگان: **۳۰۰۰ جلد**
نوبت چاپ: **چاپ سیزدهم ـ مرداد ۱۳۹۰**
شابک: **۹۷۸-۹۶۴-۲۵۵۳-۰۴-۴**
قیمت: **۱۹۰۰ تومان**
مرکز پخش: ۰۲۱-۶۶۴۰۶۰۶۱-۶۶۹۵۳۰۷۳
۰۳۱۱-۲۲۲۳۷۲۵
۰۲۵۱-۷۷۳۵۴۱۱

برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت بر مجموعه کتابهای کاربردی

«کلید»

منصور سجاد

چاپ اول	:	مرداد ۱۳۸۵
چاپ سیزدهم	:	مرداد ۱۳۹۰

برای طرح سوالات خود و گفتگو با مؤلفین کتاب می‌توانید به انجمن کلید به آدرس

www.Kelid.ir/Forum

مراجعه کنید.

آموزش کامپیوتر با مجموعه کتابهای کلید

بر اساس نظرسنجی که در سال ۸۱ انجام شد، کتابهای کامپیوتر موجود در ایران با توجه به اینکه اکثراً از متون خارجی ترجمه شده‌اند، با زیرساختار فرهنگی و همچنین امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری موجود در ایران هماهنگ نیست. همچنین در مبحث آموزش کمتر کتابی برای مخاطبین مبتدی منتشر شده است، مجموعه کتابهای کلید با هدف رفع این مشکلات تولید شده است. در این مجموعه با نگرش به سیستم نوین آموزش در دنیا، مباحث مختلف به صورت کاملاً کاربردی و قدم به قدم آموزش داده می‌شود و خواننده کتاب مستقیماً با پروژه‌های عملی درگیر می‌شود. به این ترتیب بدون اینکه از حجم اطلاعات ارائه شده وحشت کند با نرم‌افزار یا محیط مورد نظر آشنا شده و به صورت قدم به قدم آن را فرا می‌گیرد به صورتی که اگر اطلاعات قبلی او از کامپیوتر در حد یک اپراتور ساده باشد با انجام مرحله به مرحله کتاب می‌تواند به نرم‌افزار یا محیط مورد بحث مسلط شده و به اجرای پروژه‌های عملی بپردازد. مؤلفین این کتابها هر کدام در موضوع مورد نظر حرفه‌ای می‌باشند و در انتخاب آنها توانایی عملی آنان مد نظر قرار گرفته است.

فهرست مطالب

پیش گفتار

یکی از مهارت‌هایی که آشنایی با آن می‌تواند برای هر کاربر کامپیوتر بسیار یاری‌رسان بوده، و توانایی وی را در استفاده‌ی درست و بهینه از سیستم بالا ببرد، دانستن نحوه‌ی نصب نرم‌افزارهای مختلف و اصول حاکم بر آن است. افزودن یک برنامه‌ی جدید به کامپیوتر، نیازمند است به انجام عملیات نصب آن برنامه توسط کاربر و به واسطه‌ی این عملیات است که یک برنامه‌ی خاص به روی کامپیوتر منتقل گشته و قابل استفاده می‌شود. همچنین شماری از اشکالاتی که کاربران در استفاده از ویندوز با آن مواجه می‌شوند، مربوط به درست کار نکردن برخی از برنامه‌ها و آسیب دیدن آنهاست و لذا در این گونه موارد لازم است که برای رفع اشکال، کاربر برنامه‌ای را از نصب خارج کرده و آن را دوباره نصب کند.

انجام این کارها همان گونه که در این کتاب خواهید دید می‌تواند به آسانی فرا گرفته شده و انجام شود.

البته نرم‌افزارهایی نیز هستند که فرآیند پیچیده‌تری برای نصب دارند مانند سیستم عامل ویندوز، اما مراحل کار در این موارد نیز دارای شباهت‌های زیادی با روش‌هایی است که در این کتاب آموزش داده می‌شود و لذا مطالعه‌ی آن می‌تواند نقطه‌ی شروعی برای فراگیری، تمرین و افزایش مهارت در این زمینه باشد.

در صورتی که بتوانید نرم‌افزارهای مورد نظرتان را خودتان نصب کرده و یا از نصب خارج نمایید، عملاً خواهید توانست در بسیاری از موارد رفع اشکال‌های نرم‌افزاری سیستم را خودتان انجام دهید که منجر به صرفه‌جویی در زمان و هزینه شده و به هنگام بروز مشکل و یا نیاز به استفاده از یک برنامه جدید، دیگر یک کاربر دست و پا بسته نخواهید بود.

اما نکته‌ی مهمی که باید در اینجا اشاره شود مربوط به حق استفاده از نرم‌افزارهای مختلف است. نرم‌افزار نیز مانند دیگر محصولات تجاری توسط یک تولیدکننده ساخته شده و به بازار عرضه می‌شود و کاربران نیز صرفاً باید نسخه‌های اصلی را که شرکت تولید کرده خریداری نمایند و از نسخه‌های غیر اصلی استفاده نکنند و هر گونه کپی‌برداری از برنامه‌ها و استفاده از آنها بدون پرداخت وجه به شرکت تولیدکننده خلاف قانون خواهد بود که این یک قانون جهانی با نام کپی‌رات (Copy right) یا حق تکثیر است که از حقوق تولیدکنندگان نرم‌افزار (و البته درباره‌ی دیگر محصولات نظیر کتاب، فیلم، موسیقی و ... نیز این قانون وجود دارد.) در سراسر جهان حمایت می‌کند. اما کشور ما هنوز به این قانون نپیوسته است (هر چند درباره‌ی تولیدات داخل این قانون وجود دارد) و همچنین به دلیل برخی مشکلات، اکثر تولیدکنندگان نرم‌افزاری به صورت تبعیض‌آمیزی از فروش محصول خود به ایران جلوگیری می‌کنند و لذا در حال حاضر برای کاربران ایرانی راهی به جز استفاده از نسخه‌های غیراصلی وجود ندارد. این نسخه‌ها در واقع کپی از نسخه‌های اصلی هستند و البته اغلب کاربر نیاز دارد که رمز یا کد استفاده از آنها را بداند که نحوه‌ی به دست آوردن این کدها در این کتاب شرح داده شده است.

نرم‌افزارهایی که توسط شرکت‌های داخلی تولید می‌شوند با پشتیبانی کافی از سوی شرکت‌ها در اختیار مصرف‌کنندگان قرار داده می‌شود و لذا تهیه نسخه‌های غیراصلی و کپی غیرمجاز آنها نه تنها عملی غیرقانونی است که شدیداً تحت پیگرد قرار خواهد گرفت، بلکه عملی غیراخلاقی نیز می‌باشد و به این صنعت نوپا در کشور ما ضربه‌ی مهلکی وارد خواهد کرد.

فصل اول
اصول و مراحل نصب نرم‌افزار

همان طور که می‌دانید برنامه‌های کامپیوتری یا نرم‌افزارها از مجموعه‌ای از فایل‌های مختلف تشـــکیل شده‌اند. برنامه‌های کوچک ممکن است فقط یک فایل داشته باشند و برنامه‌های بزرگی نیز هستند که از چند صد یا چند هزار فایل تشکیل شده‌اند.

فایل‌ها بنا بر کارکردشان دارای انواع مختلفی هستند و معمولاً با یک عبارت سه حرفی که به آن پسوند فایل (file extension) یا نوع فایل (file type) گفته می‌شود شناخته می‌شوند. مثلاً فایل‌های با پسوند MP3 حاوی موسیقی هستند و یا فایل‌های با پسوند gif، jpg، Bmp و ... حاوی گرافیک هستند که هر کدام نیز توسط برنامه مرتبط خود قابل ساخت و اجرا هستند.

مثلاً برنامه‌ی فتوشاپ (Photoshop) که یک نرم‌افزار گرافیکی قدرتمند اســـت حاصل کارها و طراحی‌های گرافیکـــی‌اش را در یک فایل گرافیکی ضبط می‌کند و به همین شکل، برای استفاده از یک فایل گرافیکی (مثلاً یک عکس) باید برنامه مربوط به آن را در اختیار داشت و توسط این نرم‌افزار از فایل مورد نظر استفاده کرد.

برخی انواع فایل‌ها هســـتند که نیـاز به برنامه رابط بـــرای اجرا ندارند و می‌تواننـــد خود به خود اجرا شـــوند، که برای اجـــرای آنها نیز برای مثال می‌توانید پس از مراجعه به آدرس مربوط روی دیسک، روی فایل مورد نظر دو بار کلیک کنید. اگر این فایل مثلاً مربوط به برنامه ماشین حساب باشد با این عمل فایل اجرا شده و یک ماشین حساب روی صفحه‌ی ویندوز شما ظاهر می‌شـــود. به این گونه فایل‌ها، فایل‌های اجرایی (executable) گفته می‌شود. (با عنوان application هم از این نوع فایل‌ها یاد می‌شود).

با این مقدمه مختصر، روشن است که اگر قرار است برنامه‌ای روی یک کامپیوتر اجرا شـــود باید فایل یا فایل‌های مربوط به آن برنامه روی دستگاه مورد نظر موجود باشد.

نصب کردن نرم‌افزار، فرایندی است که طی آن فایل‌های تشکیل‌دهنده‌ی یک برنامه از دیسک اصلی که منبع نرم‌افزار است به کامپیوتر استفاده کننده منتقل می‌شود. پرسش اساسی که ممکن است در اینجا مطرح شود این است که پس چه تفاوتی بین کپی کردن و نصب کردن وجود دارد؟ و آیا با انتقال مستقیم فایل‌های یک نرم‌افزار از روی دیسک به روی کامپیوتر نمی‌توان از آن برنامه استفاده نمود؟

مثلاً آیا ممکن است برای اجرای یک بازی، کل اطلاعات روی CD را با یکی از روش‌های کپی کردن اطلاعات در ویندوز (مانند Copy-Paste) به روی کامپیوتر (یعنی روی دیسک سخت کامپیوتر) منتقل نماییم؟

قبل از پاسخ به این پرسش، توجهتان را به مثال ساده‌ی زیر جلب می‌کنم:

فرض کنید می‌خواهید یک میز تحریر زاویه‌دار (L شکل) به همراه کشو برای اتاق خود بخرید. همان طور که می‌دانید برخی از انواع میزها هســـتند که قطعاتشـــان جدا از هم اســـت و به وسیله پیچ و مهره در محل مورد نظر نصب و سوار می‌شوند. در حالی که انواع دیگری هم هستند که به صورت یکپارچه هستند و باید آنها را به همان صورت که هستند تحویل گرفته و در محل قرار دهید. اما نوع اول که جدا شونده است با اینکه انتقال و قرار دادن آن در محل بیشتر زمان می‌برد اما دارای انعطاف‌پذیری بسیار بالایی است و می‌تواند مطابق نیاز و سلیقه شما در محل مورد نظر قرار گیرد. مثلاً می‌توانید مطابق شـــرایط فضای اتاق و نیازهای استفاده کننده، قسمت زاویه‌دار را در سمت چپ یا راست وصل کنید و یا اگر دارای محدودیت بیشتری در فضا هستید اصولاً قسمت دیگر را نصب نکرده و در انبار نگهداری نمایید!!!

Installing Software

پس از این مشاوره‌ی کوچک در نحوه‌ی خرید میز کار مناسب به بحث اصلی خود درباره‌ی تفاوت عملیات نصب با عمل کپی کردن می‌پردازیم.

کپی کردن مانند انتقال میز به اتاق است. اگر میز به صورت سرهم باشد با انتقال قابل استفاده خواهد بود. در حالی که اگر دارای قطعات مجزا باشد علاوه بر انتقال نیاز به نصب نیز دارد.

برخی برنامه‌های کوچک و ساده به وسیله‌ی کپی کردن فایل‌ها قابل استفاده هستند و حتی می‌توان آنها را از همان دیسک اصلی اجرا نمود.

اما اکثر برنامه‌ها نیاز به نصب شدن دارند. در طول عملیات نصب کاربر قادر خواهد بود نرم‌افزار را آن گونه که دوست داشته و با نیازش همخوانی دارد نصب کند. مثلاً یک دیکشنری ممکن است علاوه بر بدنه‌ی اصلی برنامه که همان لغت‌یاب است بخش‌های اضافی دیگری نظیر راهنمای استفاده و قابلیت اتصال به اینترنت نیز داشته باشد که شما می‌توانید در صورت عدم نیاز هر یک از بخش‌ها را از فرآیند نصب حذف کنید که در این صورت فضای کمتری روی دیسک سخت شما اشغال خواهد شد.

ضمن اینکه در فرآیند نصب برنامه‌ها، علاوه بر عملیات کپی کارهای دیگری نیز انجام می‌شود که از آن جمله می‌توان به ایجاد تغییراتی در بخش‌هایی از ویندوز مانند Registery و ارتقای آن و همچنین تغییراتی در برخی از فایل‌ها و تنظیمات ویندوز اشاره کرد. ضمن اینکه ممکن است به برنامه‌های کمکی کوچکی نیز برای درست انجام شدن مراحل نصب نیاز باشد که آنها نیز در طی این عملیات به صورت اتوماتیک نصب شده و استفاده می‌شوند.

در این فصل با ارایه‌ی چند مثال اصول و مفاهیم بیان شده به صورت دقیق و با جزییات کاربردی مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

نصب نرم‌افزار Flash Player

فایل‌های فلش (Flash) توسط برنامه‌های مختلفی قابل اجرا هستند. یکی از ایـــن برنامه‌ها که مـــن آن را روی یک CD حاوی مجموعه‌ی نرم‌افزارها پیدا کرده‌ام Macromedia Flash Player نسخه ۶ است که در آدرس زیر قرار دارد:

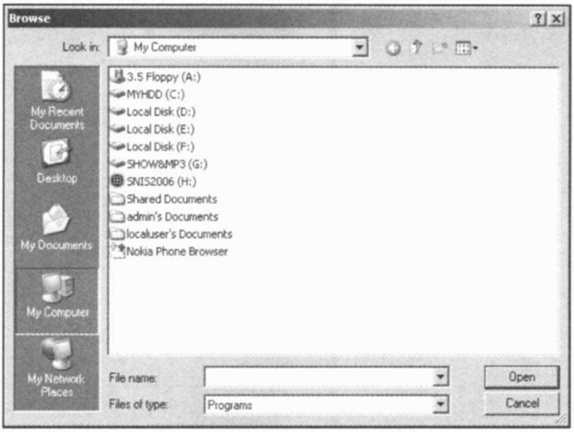
H:\Flash Player 6.0

(H نام درایو CD-ROM و قســـمت بعدی نام پوشه (Folder) مورد نظر روی دیســـک اســـت). برای رفتن به این آدرس و اجـــرای فایل مورد نظر روش‌های مختلفی در ویندوز وجود دارد که یکی از آنها استفاده از دستور Run (اجرا) به صورت زیر است:

۱ـ باز کردن منوی شروع (start menu) و انتخاب گزینه Run.

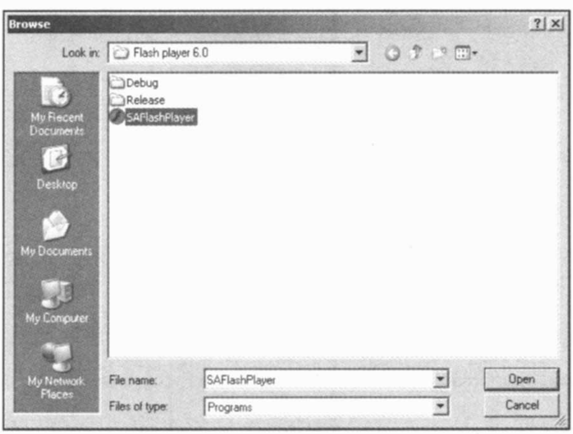
۲ـ در صفحه‌ی باز شـــده محلی برای نوشـــتن آدرس فایل مورد نظر برای اجرا وجود دارد که در صورت ندانســـتن محل و نام دقیق فایل از گزینه‌ی Browse برای جست‌وجوی گرافیکی در کامپیوتر استفاده می‌کنیم. با کلیک روی آن پنجره‌ی جست‌وجو باز می‌شود.

۳ـ مطابق (تصویر ۱) از گزینه‌های سمت چپ My computer را انتخاب و از لیست ظاهر شده در قسمت میانی روی :H دابل کلیک می‌کنیم تا لیست پوشه‌های موجود روی دیسک نشان داده شود.

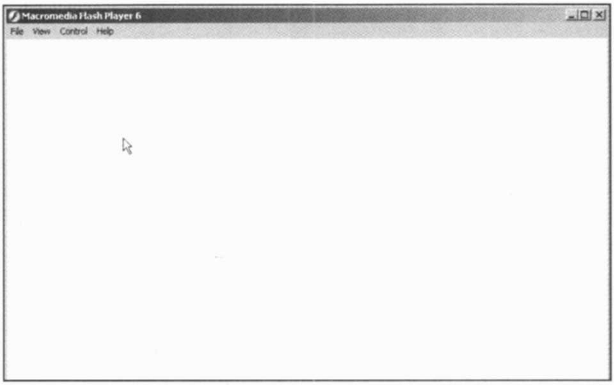
تصویر ۱

۴ـ و در آنجا روی پوشه‌ی Flash Player 6.0 کلیک کرده تا محتویات آن مطابق (تصویر ۲) نشان داده شود.

تصویر ۲

۵ـ تنهـا فایل قابل اجرا در این پوشـه، SAFlash Player اسـت که آن را انتخاب کرده و روی open و سپس OK کلیک می‌کنیم تا اجرا شود. نتیجه در (تصویر ۳) نشان داده شده است.

تصویر ۳

همان طور که می‌بینید مستقیماً وارد محیط برنامه شدیم و بدون نیاز به انجام عملیات خاصی برنامه را از دیسـک اصلی آن اجرا کردیم. این برنامه سـاده عملاً نیاز به نصب کردن نداشت و فقط لازم بود فایل برنامه را اجرا کنیم. از راه My Computer نیز می‌توانسـتیم این کار را انجام دهیم و کافی بـود پس از مراجعه به پوشـه برنامه، روی فایـل SAFlash Player دو بار کلیک کنیم. اما نکته‌ی مهمی که در استفاده از دستور Run وجود دارد این است که:

نکته ...

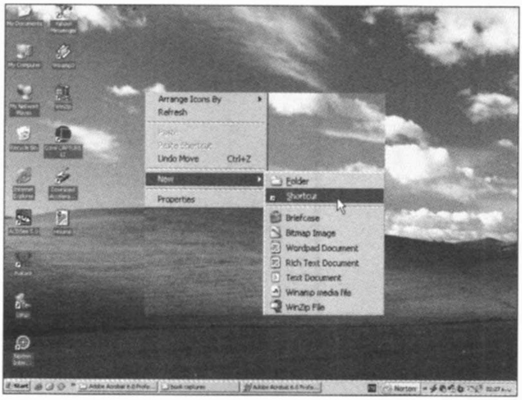
اگر از راه دستور Run به پوشه‌های روی دیسک مراجعه کنیم به غیر از پوشه‌ها و زیرپوشه‌ها، فقط فایل‌های اجرایی (application) نشان داده می‌شود در حالی که my computer تمامی فایل‌های موجود را نشان می‌دهد و کاربر خود باید بتواند فایل اجرایی مناسب را تشخیص دهد که ممکن است در کل کار ساده‌ای نباشد.

مثلاً در همین مورد اگر به پوشـه‌ی برنامه از راه My computer مراجعه می‌کردیم علاوه بر SAFlash Player چند فایل دیگر نیز نشان داده می‌شد.

اما اگر بخواهیم روال اجرای برنامه را ســـریع‌تر انجام دهیم راه میانبری نیز وجود دارد که می‌توان با تعریف یک آیکون در ویندوز کاری کرد که با هر بار کلیک روی آن آیکون (یا نشانگر) ویندوز مراحل مراجعه به آدرس و اجرای فایل را طی کند.

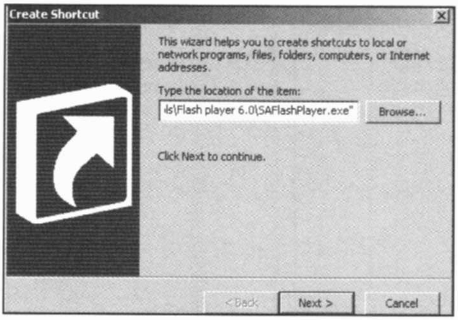
روش انجام آن در تصویرهای بعدی نشان داده شده است.

۱ـ راســـت کلیک در صفحه‌ی ویندوز (Desktop) و انتخاب Shortcut از منوی New که در فهرست باز شده قرار دارد (تصویر ۴).

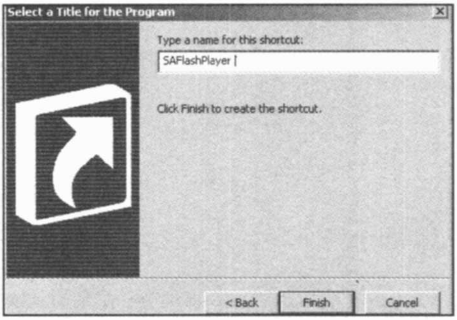
تصویر ۴

۲ـ مشـــخص کـــردن آدرس قرارگیری فایل اجرایی برنامـــه‌ی مورد نظر به وسیله‌ی تایپ کردن یا کمک گرفتـــن از دســـتور Browse (تصویر ۵).

تصویر ۵

۳ـ انتخاب عنوانی برای آیکون (نشـــانگر یا کلید میانبر) مورد نظر و کلیک روی Finish (تصویر ۶).

تصویر ۶

تصویر ۷

۴ـ اکنون میانبـــر (shortcut) برنامه روی Desktop قرار گرفته است و هر زمان روی آن دابل‌کلیک کنید برنامه اجرا می‌شود (تصویر ۷).

نکته ...

میانبر ساخته شده صرفاً مراحل مراجعه به دیسک و اجرای فایل را تسریع می‌کند و عملاً فایل به کامپیوتر منتقل نشده است و اگر CD درون دیسک‌خوان نباشد و روی این میانبر کلیک شود پیغام خطایی مبنی بر پیدا نشدن فایل ظاهر می‌شود. پس بهتر است اول کل پوشه مربوط به برنامه را به دیسک سخت خود منتقل کرده و سپس مراحل ساخت آیکون میانبر برای آن را انجام دهید.

برنامه‌ای که معرفی شد نمونه‌ای از آن دسته برنامه‌ها بود که نیازی به نصب ندارند و با کپی معمولی فایل‌ها به روی دیسک و ساختن میانبر قابل استفاده هستند. اما اکثر برنامه‌هایی که می‌خواهیم از آنها استفاده کنیم به این راحتی قابل استفاده نیستند و اول باید به طور صحیح روی کامپیوتر نصب شوند.

نصب نرم‌افزار Xing MPEG

Xing یک برنامه‌ی قدیمی و ســاده برای اجرای فایل‌های فیلم و موسیقی می‌باشــد که هنوز خیلی‌ها طرفدار آن هستند. برای نصب برنامه باید در ابتدا فایل برنامه نصب را که در پوشه یا دیسک حاوی نرم‌افزار قرار دارد اجرا کرد. این فایل‌های اجرایی به صورت عمومی با نام‌های Setup و یا install (و گاهی نام‌های دیگر) شناخته می‌شوند و با دیدن این نوع فایل‌ها در یک دیسک یا یک پوشه به طور قطع خواهیم دانست که مربوط به نصب برنامه می‌باشند.

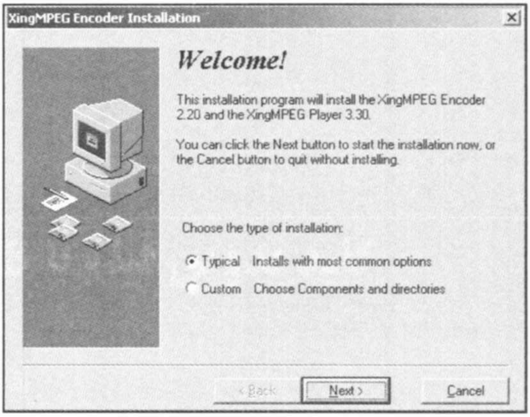
مثــلاً پس از مراجعه به پوشــه‌ی Xing330 که روی CD و در پوشــه‌ی app disc قرار دارد صفحه‌ی زیر باز می‌شود. (این بار از راه My computer به این آدرس آمدیم). (تصویر ۸) همان طور که مشاهده می‌کنید فایل Setup در این شاخه قرار دارد. علامت گرافیکی کنار آن نیز تقریباً همیشه به همین شکل است و اگر فایل نامی به غیر از Setup داشته باشد با کمک گرفتن از این نشانه گرافیکی نیز می‌توان آن را شناسایی کرد.

تصویر ۸

با دابل کلیک روی آن مراحل نصب شروع می‌شود:

۱ـ در ابتــدا پس از خوشــامدگویی و ارایه توضیحاتی، از کاربر خواســته می‌شود نوع نصب را انتخاب کند (تصویر ۹).

تصویر ۹

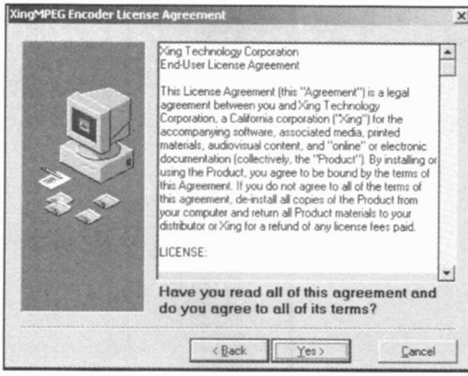
• گزینه‌ی Typical به معنی نصب معمولی با گزینه‌های پیش‌فرض نرم‌افزار می‌باشد که برای افراد مبتدی این گزینه توصیه می‌شود.

• گزینه‌ی Custom در هنگام نصب اختیاراتی را به کاربر می‌دهد که بتواند جزییات بیشتری از مراحل را تعریف کند.

در این مثال امــکان انتخاب محل نصب در گزینه‌ی Custom گنجانده شــده اســت. در حالی که در برنامه‌ی دیگری ممکن اســت این امکان در گزینه‌ی نصب معمولی (Typical) قرار داشته باشد.

مــا در اینجا با گزینــه‌ی اول جلو می‌رویم. Next را کلیــک کرده و به مرحله‌ی بعدی می‌رویم.

۲ـ در اینجــا از کاربــر خواســته می‌شــود موافقت‌نامه یا قرارداد اســتفاده از برنامــه را تأییــد کنــد. در ایــن مورد بعداً بیشــتر توضیح خواهــم داد. (تصویر ۱۰) با انتخاب Yes پنجره بعدی باز می‌شود.

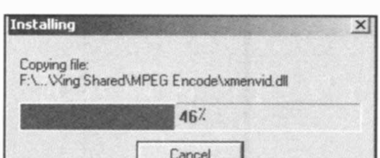
تصویر ۱۰

۳ـ در این صفحه اطلاعات کلی در باره‌ی نحوه‌ی نصب نشان داده می‌شود. مانند محل نصب برنامه (تصویر ۱۱).

تصویر ۱۱

۴ـ با کلیک روی Install مراحل نصب مانند (تصویر ۱۲) شروع می‌شود که نوار پیش‌رونده، درصد پیشرفت عملیات را نشان می‌دهد.

تصویر ۱۲

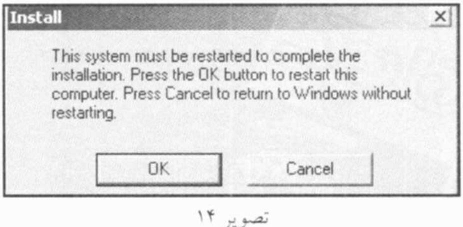
۵ـ در صفحه‌ی آخر (تصویر ۱۳) پایان موفقیت‌آمیز عملیات نشان داده می‌شود. گزینه‌هایی برای مطالعه مطالبی در باره‌ی این نسخه از نرم‌افزار نیز در این صفحه قرار دارند که اگر آنها را علامت بزنید پس از کلیک روی Finish فایل‌های مربوط به آنها باز می‌شود.

تصویر ۱۳

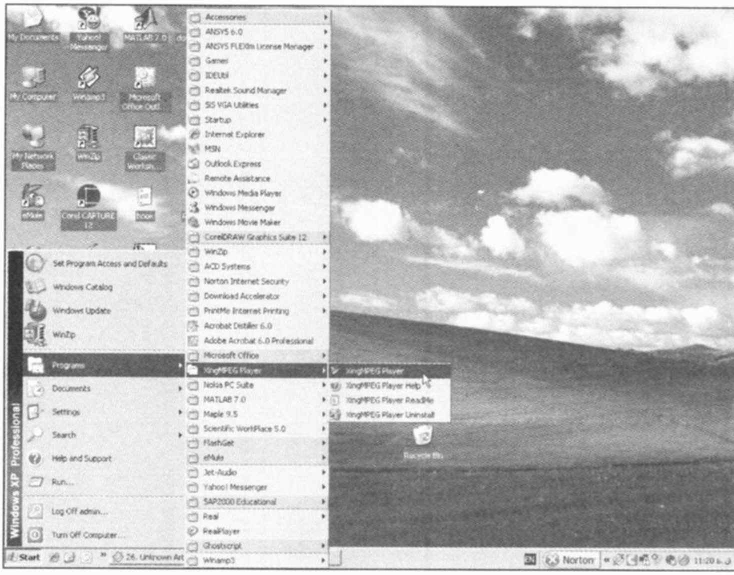
۶ـ بدون انتخاب این گزینه‌ها Finish را کلیک می‌کنیم تا پنجره بسته شود.

۷ـ در نهایت پنجره‌ی دیگری باز می‌شود که می‌گوید برای اتمام مراحل نصب و آماده شدن برنامه برای استفاده باید کامپیوتر مجدداً راه‌اندازی (Restart) شود (تصویر ۱۴) با کلیک روی OK این کار انجام می‌شود و با کلیک روی Cancel این کار تا وقتی که خودتان سیستم را restart کنید به تعویق می‌افتد.

تصویر ۱۴

پس از راه‌اندازی مجدد، می‌توانید از طریق منوی شروع (start menu) و یا آیکون‌هایی که احتمالاً به صورت اتوماتیک در (desktop) ویندوزتان قرار می‌گیرد برنامه را اجرا کرده و از آن استفاده نمایید (تصویر ۱۵).

تصویر ۱۵

نکته ...

برای هر برنامه‌ای که نصب می‌شود یک عنوان به عنوان‌های موجود در منوی Programs افزوده می‌شود که با کلیک روی آن منوی دیگری باز می‌شود که در آن آیکون لازم برای اجرای برنامه قرار داد(تصویر ۱۵).

پس از دیدن این مثال، اکنون مراحل نصب برنامه‌ها به صورت کلی دسته‌بندی و معرفی می‌شود و سپس مثال‌های بیشتری را بررسی خواهیم کرد.

روند نصب نرم‌افزار

۱ـ هــر برنامــه دارای فایل خاصی برای شــروع نصب اســت که عمدتاً با عنوان‌های Setup و یا install مشــخص می‌شــوند و با اجرا کردنشان کار نصب شروع می‌شود.

۲ـ در ابتدا توضیحاتی در مورد نرم‌افزار به کاربر داده می‌شــود و ســپس از کاربر خواســته می‌شــود که نوع نصب را انتخاب کند. یکــی از انتخاب‌ها Typical برای نصب معمولی است که در طی نصب کمترین سوالات ممکن از کاربر پرســیده شده و مراحل اتوماتیک طی می‌شود. در مقابل این گزینه Custom installation قــرار دارد که به کاربر امکان می‌دهد جزییات روند نصب را مشــخص کند و برای همین منظور پیش از شــروع انتقال فایل‌ها، از کاربر ســؤالاتی پرســیده می‌شود. مثلاً ســؤالاتی در مورد اینکه آیا مایل به نصب امکاناتی همچون پشــتیبانی زبان‌های دیگر، راهنمای کامل برنامه، امکان ارتباط با دیگر نرم‌افزارها و ... هستید یا خیر؟

۳ـ سپس موافقتنامه یا قرارداد حقوقی نرم‌افزار در مقابل کاربر قرار می‌گیرد و در آن داســتانی طولانی در باره‌ی حق و حقوق شــما و شــرکت و عدم مســئولیت شرکت در باره‌ی آسیب‌های مادی یا روحی! که ممکن است در اثر استفاده از این نرم‌افزار برای شما پیش بیاید و همچنین هشدار در مورد کپی غیرقانونی و ... بیان می‌شود. با تأیید این قرارداد و فشردن دکمه‌ی Yes یا Accept یا Agree مراحل نصب ادامه پیدا می‌کند. گاهی اوقات تا یکبار متن را تا آخر مرور نکنید کلیدهای تأیید فعال نمی‌شــوند و در این موارد می‌توانید با حرکت روی متن به ســمت پاییــن (Scroll down) دکمه‌ها را فعال کنید.

۴ـ در مرحله‌ی بعدی، رمز عبور یا شماره سریال برنامه از شما خواسته می‌شود که با عنوان‌هایی نظیر Serial number یا Product Key یا registration number و ... مشخص می‌شود. اگر از نرم‌افزارهای نسخه اصلی استفاده می‌کنید این عدد را می‌توانید بر روی برچسب پشت بسته نرم‌افزار پیدا کنید و اگر هم از نسخه‌های غیر اصلی استفاده می‌کنید، این رمز ممکن است در یک فایل متنی در کنار فایل نصب موجود باشد که در این کتاب توضیحات بیشتری در باره‌ی آن خواهد آمد. علاوه بر این رمز، اطلاعات دیگری نظیر نام و نام‌خانوادگی و نام شرکت و سن و میزان حقوق ماهیانه و ... نیز ممکن است از شما پرسیده شود و این کاملاً بستگی به طراحی شرکت تولیدکننده دارد و ممکن است بسیاری اطلاعات شخصی دیگر هم از شما پرسیده شود! در برخی از نرم‌افزارها شماره‌ی سریال بعد از نصب نرم‌افزار خواسته می‌شود.

۵ـ در مرحله‌ی بعد آدرس محل نصب از شما پرسیده می‌شود که یا باید آن را تایپ کنید و یا با استفاده از گزینه‌ی Browse (یا Change و ...) آن را مشخص نمایید. اگر این آدرس قبلاً وجود نداشته باشد معمولاً پیغامی ظاهر می‌شود و برای ساختن پوشه یا پوشه‌هایی که نام آنها را تایپ کرده‌اید ولی وجود نداشته‌اند از شما اجازه می‌گیرد. معمولاً مناسب‌ترین آدرس را خود نرم‌افزار انتخاب می‌کند. بهتر است آن را تغییر ندهید.

۶ـ در مرحله بعد یا گاهی همزمان با مرحله قبل فهرست بخش‌های مختلف قابل نصب و فضایی که هر کدام روی دیسک اشغال می‌کنند نشان داده می‌شود و شما می‌توانید با علامت زدن درون هر کدام آن را انتخاب کرده و یا از انتخاب خارج نمایید و در آخر حجم کلی که روی دیسک اشغال می‌شود به صورت جمع‌بندی شده گزارش می‌شود.

۷ـ پس از تأیید مراحل قبل، مرحله اصلی نصب نرم‌افزار شروع می‌شود که درصد پیشرفت عملیات با نوار پیش‌رونده مشخص می‌شود.

۸ـ در پایان پیغامی مبنی بر نصب موفقیت‌آمیز برنامه گزارش می‌شود و در آن گزینه‌هایی قرار دارد که در صورت انتخاب، پس از بستن پنجره تأییدیه، پنجره مربوط به توضیحات در باره‌ی نرم‌افزار مورد استفاده باز می‌شود(به این توضیحات معمولاً Release Notes گفته می‌شود که در فایلی با همین نام یا با نام Readme قرار داده شده‌اند).

۹ـ در برخی موارد، بعد از نصب نرم‌افزار، لازم است ویندوز مجدداً راه‌اندازی شود که در این صورت پیامی مبنی بر راه‌اندازی مجدد دریافت می‌کنید.

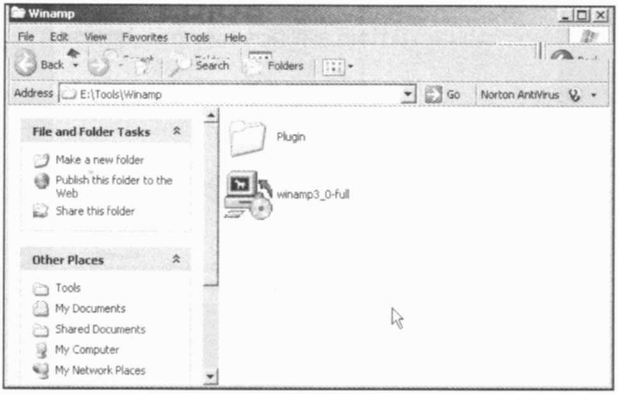
۱۰ـ برخی نرم‌افزارها نیز هستند که ادامه مراحل نصبشان بعد از راه‌اندازی مجدد ویندوز انجام می‌شود و لذا پیام تأیید مرحله ۸ را پس از راه‌اندازی و ادامه و اتمام کار پس از آن نشان می‌دهند.

۱۱ـ پس از اتمام موفقیت‌آمیز عملیات نصب، آیکون‌ها یا نشانگرهای گرافیکی برنامه در بخش‌های مختلف ویندوز نظیر desktop، quick launch bar و ... قرار می‌گیرند که با دو بار کلیک روی آنها برنامه اجرا می‌شود. همچنین منویی نیز برای آنها در منوی start ایجاد می‌شود که از این راه نیز می‌توان به برنامه دسترسی پیدا کرد.

در پایان لازم به گفتن است که این مراحل بسیار کلی هستند و ممکن است همیشه با همه این مراحل روبه‌رو نباشید و یا دقیقاً به همین ترتیب نباشند و یا حتی مراحل اضافی دیگری وجود داشته باشد. مانند مثالی که درباره‌ی Xing آورده شد و بیشتر موارد گفته شده، در آن وجود نداشت. در ادامه، طی مثال‌های متنوع با این مراحل و نکته‌های مربوط به آنها بیشتر آشنا می‌شوید.

نصب نرم‌افزار Winamp

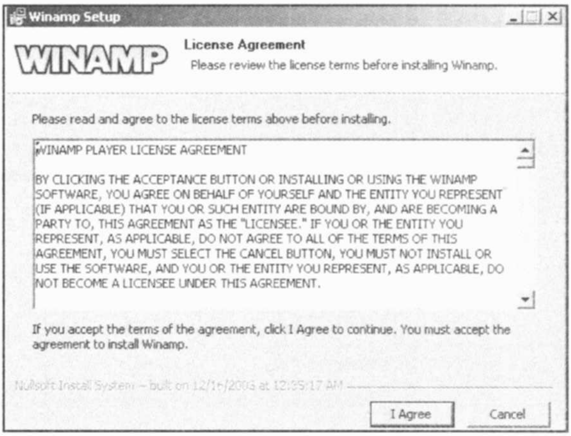
Winamp یکی از مشـــهورترین برنامه‌ها برای خواندن فایل‌های صوتی و تصویـــری به ویژه Mp3 اســـت که روی بســـیاری از CDهای مجموعه نرم‌افزارهای کاربردی یافت می‌شـــود. برای مثال پوشـــه حاوی این برنامه مطابق (تصویر ۱۶) باز شده است.

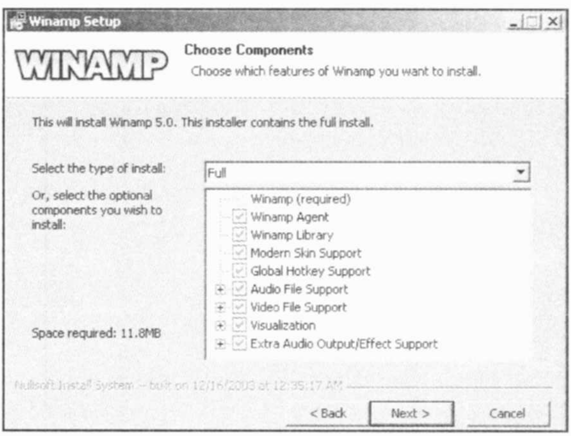
تصویر ۱۶

اما همان طور که مشـــاهده می‌شـــود اثری از فایلی با نام Setup نیست. در اینجـــا نام فایل نصب winamp3_0-full اســـت که با دو بار کلیک روی آن مراحل نصب مطابق (تصویر ۱۷) شـــروع می‌شود. در صفحه بعد که در (تصویر ۱۸) نشان داده شده از کاربر خواسته شده اجزای (components) مـــورد نظر خود برای نصب را انتخاب کنـــد. اگر نمی‌دانید این اجزاء دقیقاً چه هســـتند انتخاب‌های پیش‌فرض را با فشـــردن کلید next تأیید کنید تا صفحه‌ی بعد (تصویر ۱۹) که در آن آدرس محل نصب پرســـیده شـــده باز شود. همانطور که در شکل می‌بینید در زیر نوار آدرس اشاره شده که فضای مـــورد نیاز برای نصب برنامه (space required) 11.8MBاســـت و فضای

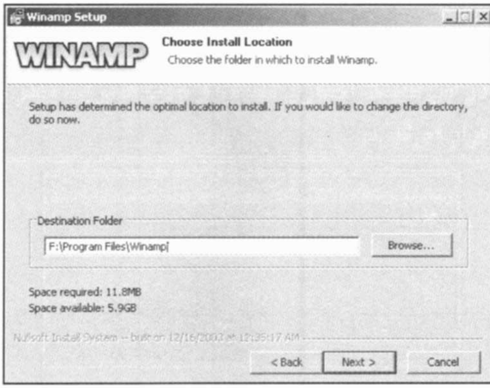
خالی (space available) روی دیســکی که انتخاب شده 5.9GB است. با فشــردن Next به صفحه‌ی بعدی که در (تصویر ۲۰) نشان داده شده است وارد می‌شویم. در این صفحه امکانات دیگری برای تعریف نحوه‌ی نصب و کارکرد برنامه در اختیار قرار گرفته است که توضیح مختصری در باره‌ی آنها داده می‌شود.

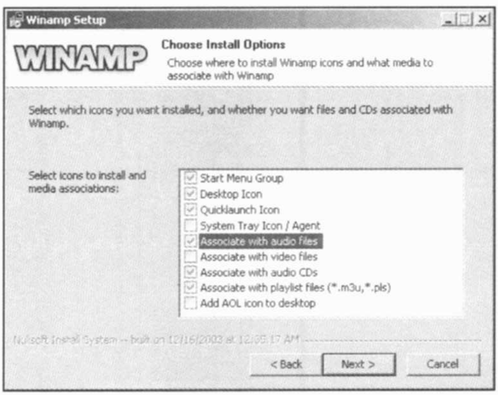
تصویر ۱۷

تصویر ۱۸

تصویر ۱۹

تصویر ۲۰

سه گزینه‌ی اول مربوط به محل قرارگیری آیکون‌های برنامه پس از نصب هستند که در دیگر برنامه‌ها نیز ممکن است با آن روبه‌رو شوید. آیکون‌ها در کل در سه نقطه مختلف می‌توانند قرار گیرند. در منوی شروع (start menu)، صفحه‌ی اصلی ویندوز (Desktop) و نوار اجرای سریع Quick lunch که در پایین صفحه ویندوز قرار دارد.

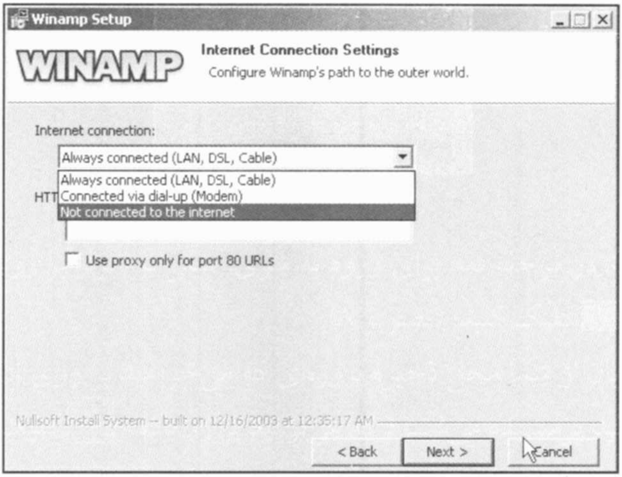
همچنین می‌توانید مشخص کنید که برنامه‌ی winamp، چه نوع فایل‌هایی را اجرا کند. (Associate with...)

نکته ...

هر نوع فایل در ویندوز به یک برنامه‌ی خاص پیوند می‌خورد و هرگاه روی فایل‌ها در my computer دو بار کلیک شود، ویندوز به طور خودکار برنامه مرتبط را باز کرده و آن فایل را در آن برنامه اجرا می‌کند. البته ممکن است برنامه‌های مختلفی برای اجرای یک نوع فایل روی کامپیوترتان داشته باشید ولی در هر زمان برای ویندوز فقط یک برنامه به صورت پیش‌فرض اصلی وجود دارد. برای توضیحات بیشتر می‌توانید به بخش ضمیمه مراجعه کنید. مثلاً فایل‌های mp3 توسط برنامه‌های Media player و Xing و winamp و ...خوانده می‌شوند. ولی اگر در ویندوز فایل‌های mp3 را مثلاً با برنامه winamp پیوند بزنید (Associate) هر بار روی یک فایل mp3 کلیک کنید آن فایل به طور اتوماتیک در winamp باز می‌شود و اگر بخواهید با برنامه‌ی دیگری مانند Xing آن فایل را بخوانید باید خودتان برنامه‌ی Xing را به صورت دستی باز کرده و با استفاده از دستور open درآن، فایل مورد نظر را باز کنید.

به طور مثال گزینه‌هایی که در این شکل علامت زده شده‌اند به ویندوز می‌گوید که از این پس به صورت پیش‌فرض برای خواندن فایل‌های صوتی (audio) و یا CDهای صوتی (audio CDs) از winamp اســتفاده کند ولی برای فایل‌های ویدیویی این کار را نکند. (... Associate with video files علامت نخورده است.)

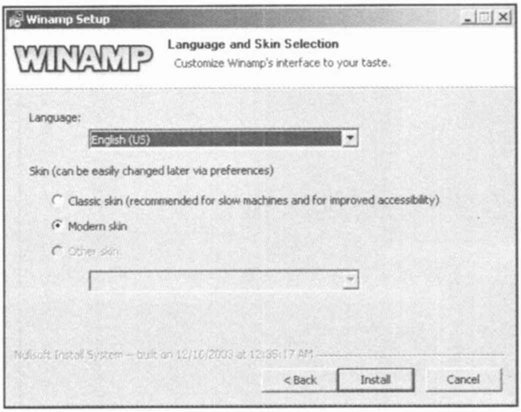
پــس از تأیید، مراحل نصب شــروع و نوار پیش‌رونده ظاهر می‌شــود و پــس از اتمــام آن مجــدداً گزینه‌هایــی در پیــش رویتان قــرار می‌گیرد (تصویر ۲۱) که در ادامه اشاره می‌شود:

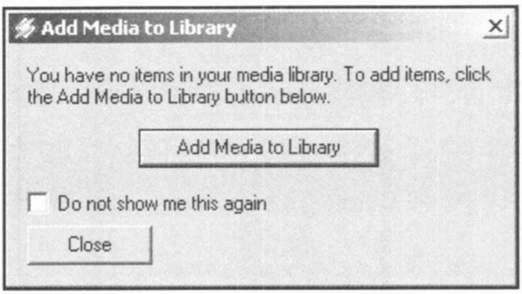
تصویر ۲۱

در این صفحه از شـــما خواسته می‌شود تا نوع ارتباط خود با اینترنت را مشـــخص کنید. در کل بهتر اســـت به نرم‌افزارها اجازه‌ی ارتباط با اینترنت ندهید مگر اینکه واقعاً این ارتباط کارکرد خاصی برایتان داشته باشد. لذا در اینجا not connected to internet را انتخاب می‌کنیم.

در صفحـــه‌ی بعد (تصویر ۲۲) زبان محیط کار و حالت گرافیکی برنامه (skin) تنظیم می‌شـــود که با تأیید پیش‌فرض‌ها صفحه‌ی بعد باز می‌شـود. (تصویر ۲۳). این پیام می‌گوید که هنوز به فهرست فایل‌های چند رسانه‌ای (موسیقی، فیلم، ...) برنامه فایلی اضافه نشده است که پیام مهمی نیست زیرا بعـــداً نیز می‌توانید ایـــن کار را انجام دهید. پس با انتخاب Close صفحه را ببندید تا وارد محیط اصلی برنامه مطابق (تصویر ۲۴) بشوید. از حالا به بعد بـــا کلیک روی آیکون‌های برنامه که مطابق با انتخاب خودمان در هر ســـه قسمت اشاره شده در ویندوز قرار گرفته‌اند، برنامه اجرا شده و این صفحه باز می‌شود (تصویر ۲۴) .

تصویر ۲۲

تصویر ۲۳

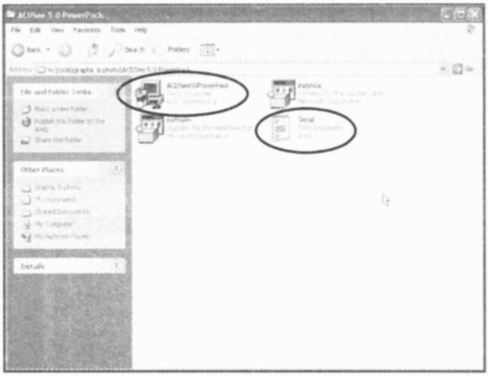

تصویر ۲۴

نرم‌افزار ACDSee

ACDSee یک برنامه پرکاربرد، قدرتمند و محبوب گرافیکی برای مشاهده‌ی فایل‌های گرافیکی، تغییر اندازه و تبدیل نوع فایل و ... می‌باشد. نگاه مختصری به نحوه‌ی نصب این برنامه، خواهیم داشت.

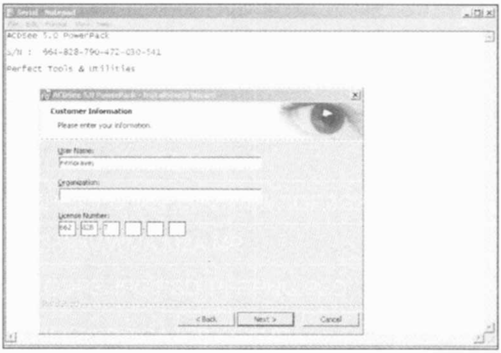
مطابق (تصویر ۲۵) ابتدا وارد پوشه محل قرارگیری برنامه‌ی اصلی می‌شویم که ممکن است روی یک CD یا روی دیسک سخت باشد. در اینجا نیز، فایل نصب نامی غیر از Setup دارد ولی تشخیص آن چندان مشکل نیست. همانطور که قبلاً اشاره شد علامت گرافیکی برنامه‌های نصب تقریباً همیشه مانند یکدیگر است و آن، علامت دیسک در کنار کامپیوتر است. این فایل در اینجا ACD See power pack می‌باشد. البته اگر به توضیحات زیر نام فایل نگاه کنیم نیز می‌توانیم از انتخاب خود مطمئن شویم، چرا که در اینجا نوشته شده Setup launcher یعنی اجرا کننده‌ی برنامه Setup یا نصب. البته اشتباه انتخاب کردن فایل هم معمولاً منجر به پیغام‌های خطا و ... می‌شود و با مشاهده‌ی عدم شروع نصب به راحتی به اشتباه خود پی خواهیم برد. با دو بار کلیک روی فایل گفته شده، مراحل نصب شروع می‌شود و پس از تأیید خوشامدگویی‌ها و مقدمات به صفحه‌ی (تصویر ۲۶) می‌رسیم که باید قرارداد استفاده را تأیید کنیم. (..... I Accept) پس از تأیید، صفحه‌ای باز می‌شود که خواستار وارد کردن نام کاربر و نام شرکت وی و همچنین شماره سریال برنامه می‌باشد (تصویر ۲۷).

تصویر ۲۵

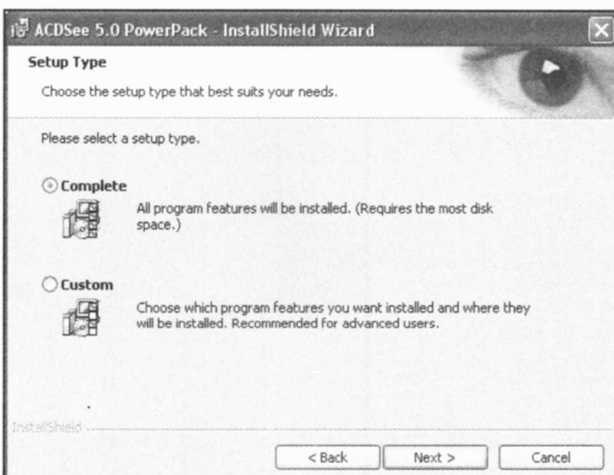
تصویر ۲۶

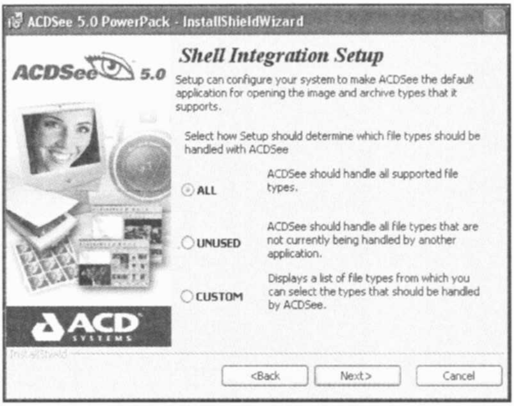
تصویر ۲۷

این شماره معمولاً در فایلی با نام serial در شاخه‌ای که فایل‌های اصلی قرار دارند موجود می‌باشـــد. اگر به تصویـــر مرحله اول (تصویر ۲۵) دقت کنید فایلی با نام Serial را خواهید دید که با دابل کلیک این فایل در محیط notepad باز می‌شـــود. این پنجره را مطابق (تصویر ۲۷) در پشـــت پنجره مربوط به نصب برنامه قرار می‌دهیم تا همزمان بتوانیم هر دو را ببینیم. حال شماره سریال را که در فایل متنی مربوط به اختصار با S/N نشان داده شده دقیقـــاً در محل مربوط تایپ می‌کنیم و Next را فشـــرده و به صفحه‌ی بعد می‌رویم. (می‌توانید فایل حاوی شماره سریال را ببندید.)

در این مرحله (تصویر ۲۸) نوع نصب پرسیده می‌شود. گزینه‌ی اول یعنی complete را بـــرای نصب کامل برنامه انتخاب می‌کنیم و به صفحه‌ی بعد می‌رویم (تصویر ۲۹).

تصویر ۲۸

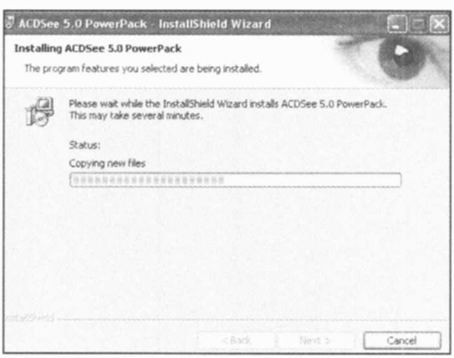

تصویر ۲۹

در این صفحه می‌توان مشخص کرد که ACDSee برنامه‌ی پیش‌فرض برای خواندن چه نوع فایل‌هایی باشد (بحث Associate در winamp را به خاطر بیاورید.)

گزینـــه‌ی ALL برنامه را به تمام فایل‌هایی که قابلیت اجرایش را دارد پیوند می‌زند.

گزینـــه‌ی UNUSED فقـــط در صورتی کـــه فایل‌ها قبلاً بـــا برنامه‌ی دیگری پیوند نخورده باشند آنها را مرتبط می‌کند و custom نیز فهرستی بـــرای انتخاب قرار می‌دهد.

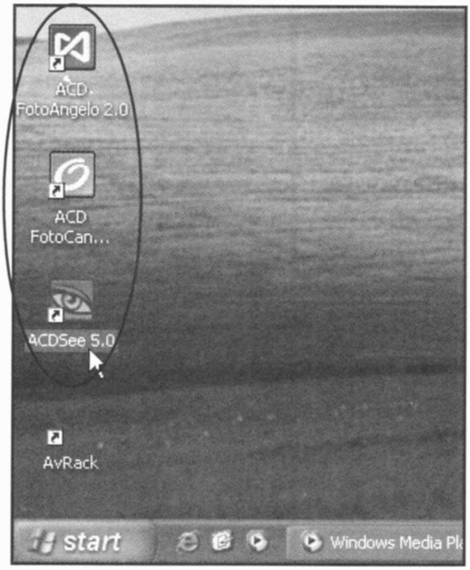
تصویر ۳۰

با تأیید وضع موجود نصب را ادامه می‌دهیم تا طبق دو (تصویـــر ۳۰ و ۳۱) به پایان برسد. (Finish)

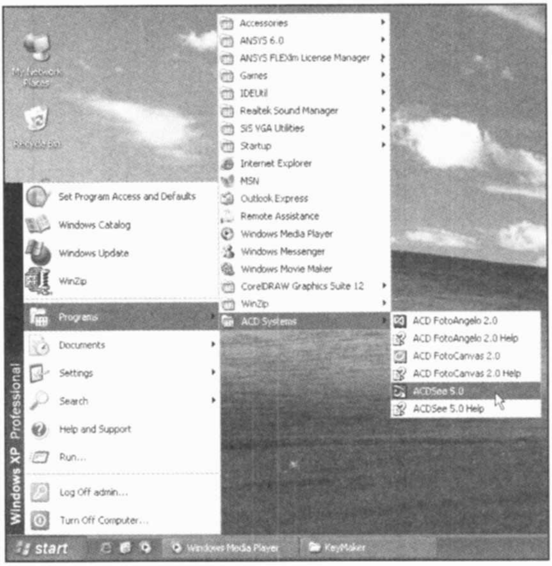

تصویر ۳۱

پس از پایان کار نیز همانطور که در دو (تصویر ۳۲ و ۳۳) دیده می‌شود، آیکون‌هـــای برنامه هم در desktop و هم در منوی شـــروع (start menu) قرار گرفته‌اند.

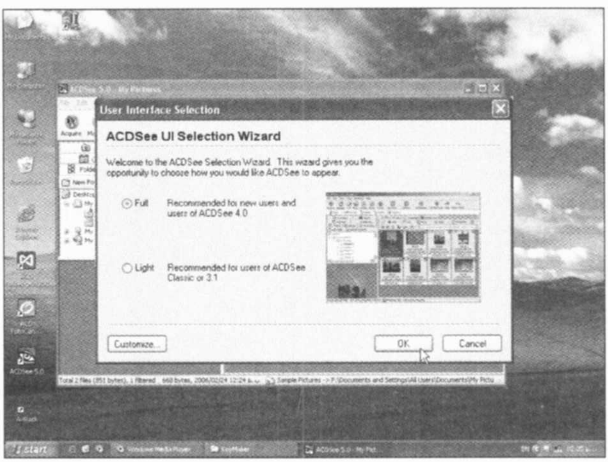

تصویر ۳۲

تصویر ۳۳

اکنون با دو بار کلیک روی آیکون‌ها برنامه اجرا می‌شود(البته اگر از راه منو اقدام کنید یک بار کلیک کافی خواهد بود). (تصویر ۳۴).

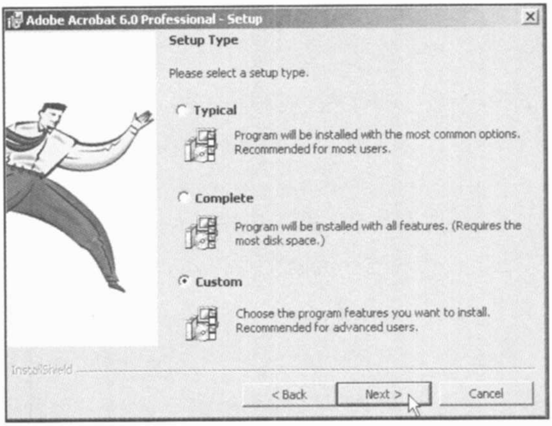
تصویر ۳۴

نکته ...
۱ـ همانطور که در تصویر دیده می‌شود آیکون‌های برنامه بیش از یک عدد هستند و این ویژگی مربوط به بسته‌های نرم‌افزاری (Pack) است که از مجموعه برنامه‌های مرتبط تشکیل شده‌اند. همانند بسته نرم‌افزاری office که دارای برنامه‌های word، Excel، Access، Powerpoint، Outlook و ... می‌باشد و با نصب office کلیه‌ی این برنامه روی سیستم نصب می‌شوند.
۲ـ وقتی برنامه‌ای پس از نصب برای اولین بار اجرا می‌شود، ممکن است نیاز به تنظیمات جزیی داشته باشد که در مورد آنها از کاربر پرسیده خواهد شد و البته در دفعات بعدی دیگر این مرحله وجود نخواهد داشت.

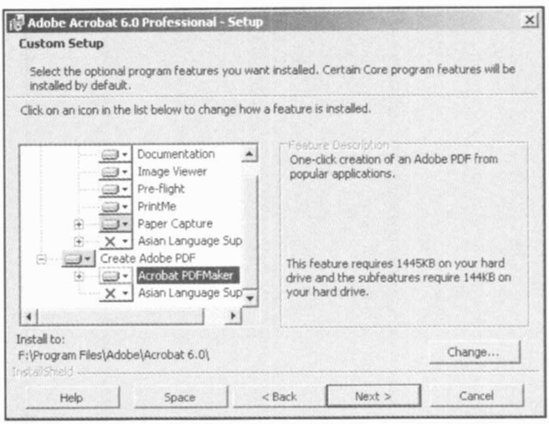
برای مثال در اینجا پس از اجرای برنامه همانطور که در تصویر قبل دیده می‌شود نحوه نمایش برنامه از کاربر پرسیده می‌شود که با یکبار تأیید، دیگر این پیغام ظاهر نخواهد شد.

نکته ...
نحوه‌ی نمایش پیام‌ها و گزینه‌های مختلفی که در هنگام نصب وجود دارد در برنامه‌های مختلف متفاوت است و صرفاً با توجه به روند کلی که بر فرآیند نصب حاکم است و درک آن قادر به نصب برنامه‌های مختلف خواهید بود.

مثلاً در اینجا صفحه مربوط به انتخاب نوع نصب برای برنامه Adobe Acrobat Professional نشان داده شده که می‌بینید گزینه‌های نصب Complete، Custom، Typical هستند. (تصویر ۳۵) و یا صفحه‌ی انتخاب اجزای نصب مطابق (تصویر ۳۶) است که در آن به جای علامت زدن در مربع باید روی بخش مورد نظر راست کلیک کرده و از گزینه‌ها install (نصب) و یا Do not install (عدم نصب) را انتخاب نمود.

تصویر ۳۵

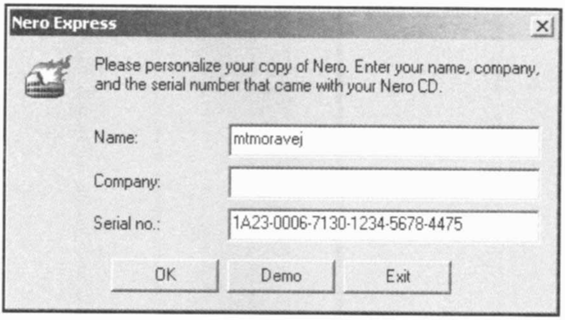

تصویر ۳۶

نکته ...

در برخی نرم‌افزارها بدون وارد کردن شماره سریال قادر به ادامه‌ی نصب نخواهید بود. ولی در برخی دیگر اگر شماره را وارد نکنید برنامه به صورت Demo نصب می‌شود. در این حالت فقط برخی از قابلیت‌ها قابل استفاده هستند یا اینکه تا زمان محدودی می‌توانید از برنامه استفاده کنید.

بـــرای مثال برنامـــه‌ی nero که برای ضبط اطلاعات روی CD اســـتفاده می‌شود هنگام نصب درخواست شماره سریال نمی‌کند اما هنگامی که پس از نصب آن را اجرا می‌کنید در پنجره‌ای مطابق (تصویر ۳۷) خواستار ورود این رمز می‌شـــود که در پوشه محل قرارگیری برنامه، فایل آن پیدا می‌شود. ولی اگر رمز را نداشته باشید با فشردن گزینه‌ی Demo وارد حالت نمایشی و نیمه فعال برنامه می‌شوید که فقط بخشی از امکانات برنامه‌ی اصلی را دارد.

تصویر ۳۷

فصل دوم
گذر از محدودیت‌های نرم‌افزاری

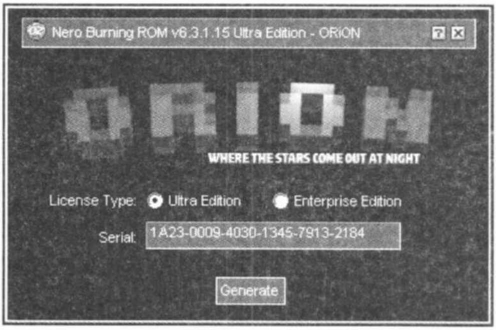
همان طور که در پیش‌گفتار کتاب اشـــاره شـــد، بسیاری از شرکت‌های تولیدکننـــده محدودیت‌هایی ایجـــاد می‌کنند تا فقط کاربران مجـــاز، امکان اســـتفاده از نرم‌افزار را داشته باشـــند، ولی با توجه به اینکه ایران از اعضای قانون جهانی کپی‌رایت نمی‌باشد جهت استفاده از این نرم‌افزارها و گذر از این محدودیت‌ها روش‌هایی در زیر ارایه می‌شود.

انواع محدودیت‌های نرم‌افزاری

اولین محدودیتی که روی برنامه‌ها قرار می‌گیرد معمولاً رمزی است که هنگام نصب پرســـیده می‌شود و در فصل قبل به آن اشاره شد و در همانجا نیز اشـــاره شـــد که گاهی بدون این رمز نیز برنامه قابل نصب است ولی با امکانات محدودتر.

همچنین برخی نرم‌افزارها ابتدا به صورت نســـخه نمایشی (Demo) یا آزمایشی (trial) در اختیار کاربران قرار می‌گیرد و دارای محدودیت استفاده زمانی می‌باشد. مثلاً اگر بعد از یک ماه کاربر قصد ارتقاء (upgrade) نسخه آزمایشـــی خود را نداشته باشد آن برنامه غیرفعال می‌شود. و اما در صورت تصمیم برای خریداری نسخه اصلی و کامل باید با شرکت تماس گرفته و پس از پرداخت هزینه رمزی را دریافت کند که این رمز باید در قسمت خاصی از برنامه که معمولاً با عنوان‌هایی نظیـــر Buy، Enter Registration code، Purchase و ... مشخص می‌شود وارد شود. نرم‌افزارهای کمکی به روش‌های بسیار متنوعی سعی می‌کنند رمز مورد نظر را به دست آورده یا تولید کنند و به

هر حال نرم‌افزار را از حالت نمایشی و موقتی در بیاورند. ابتدایی‌ترین حالت این است که این رمز در فایلی ذخیره شده باشد و شما از آن استفاده کنید. حالت دیگر استفاده از برنامه‌های رمز ساز با عنوان کلی Key Generator (یا Key maker) است که محیطی شبیه شکل زیر دارند. (تصویر ۳۸). با هر بار کلیک روی دکمه‌ی generate یک رمز ســاخته شده و نشان داده می‌شود. برخی انواع دیگر با پرســیدن نام شما رمزی متناسب آن تولید می‌کنند. این برنامه معمولاً در فایل یا پوشه‌ای به نام Keygen در پوشه‌ی نرم‌افزار مورد نظر قرار دارد.

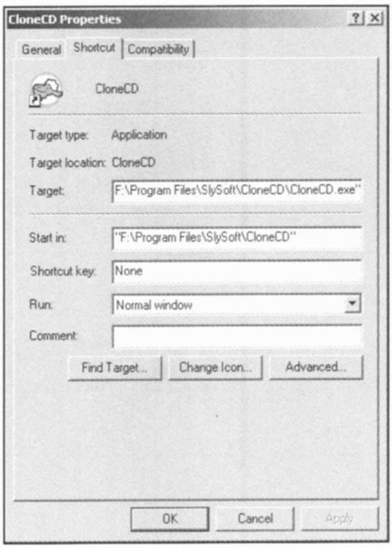

تصویر ۳۸

و اما نوع دیگر از نرم‌افزارهای کمکی، وصله‌ها یا Patchها هستند که دو نوع کلی دارند. بعد از نصب برنامه‌ی اصلی، کاربر باید برنامه وصله را اجرا کند. این برنامه یا به طور اتوماتیک یا با پرسش از کاربر محل نصب برنامه را پیــدا می‌کند و با انجام فعل و انفعالاتی خاص و دســتکاری در فایل‌ها، برنامــه را تبدیل به برنامه اصلی و نامحدود می‌کند. شــاید وقتی به ارزش چند هزار دلاری برخی از برنامه‌هایی که در دســترس داریم و به واسطه‌ی این وصله‌ها از آنها اســتفاده می‌کنیم دقت کنیــم بتوانیم نام کار وصله‌ها را کیمیاگری دیجیتال بگذاریم!

نکته ...

برخی از وصله‌ها برای اجرا باید حتماً به شاخه‌ای که برنامه در آن نصب شده است کپی شده و از آنجا اجرا شوند. اگر محل نصب شدن یک برنامه را به خاطر نمی‌آورید، با فشردن کلید راست روی آیکون مربوط به برنامه نصب شده و انتخاب properties از آن صفحه‌ای مطابق (تصویر ۳۹) باز می‌شود که در قسمت target آدرس کامل محل قرارگیری فایل نوشته شده است.

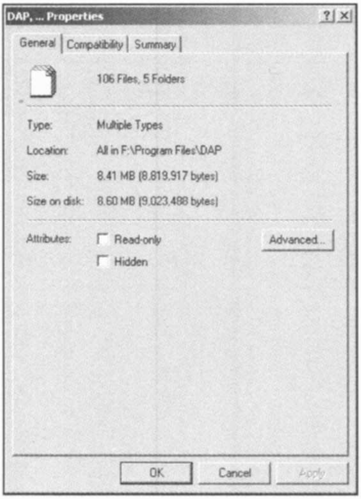

تصویر ۳۹

نکته ...

فایل‌هایی که از روی CD به دیسک سخت منتقل می‌شوند ممکن است ویژگی «فقط قابل خوانده شدن» یا "Read only" خود را حفظ کرده باشند و امکان دخل و تصرف در آنها نباشد و در نتیجه باعث درست کار نکردن وصله شوند. برای رفع این مشکل احتمالی بهتر است پس از کپی کردن فایل یا فایل‌های وصله به محل نصب برنامه، به روش زیر همه‌ی فایل‌ها را از حالت Read only خارج کنید.

ابتدا کل فایل‌های شاخه را انتخاب کنید (دستور Select all از منوی Edit یا فشـــردن همزمـــان Ctrl + A) و روی یکی از آنها کلید راســـت را فشار دهید تا صفحـــه (تصویر ۴۰) باز شـــود. در اینجا اگر گزینه‌ی Read only علامت خورده، این علامت را برداشـــته و OK را فشار دهید.

تصویر ۴۰

نکته ...

فایل‌های وصله معمولاً به صورت تکی و با عنوان patch یا crack هستند که یا در همان پوشه‌ی اصلی برنامه هستند و یا در زیر پوشه‌ای با نام patch یا crack و یا فایل‌های دیگر.

نوع دیگر گذر از این محدودیت‌ها این است که پس از نصب، یک سری فایل‌های آماده که معمولاً در شاخه‌ای با نام Crack هستند مستقیماً به آدرس محل نصب برنامه کپی می‌شـــوند (واضح اســـت که ایـــن کار پس از اتمام مراحل نصب انجام می‌شود) و جایگزین برخی فایل‌های اصلی می‌شوند.

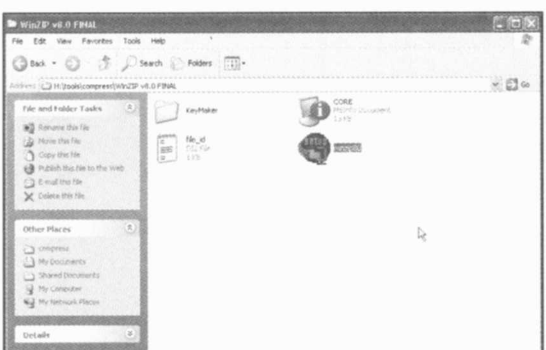
روش‌های متنوع دیگری نیز وجود دارد که به برخی از آنها طی مثال‌های بعدی اشاره می‌شود.

نصب نرم‌افزار WinZip

کاربـــران کامپیوتر و به ویژه کاربران اینترنت به صورت گســتردە‌ای با فایل‌های فشرده‌شـــده ســـر و کار دارند. (برای اطلاعات بیشتر در این مورد می‌توانید به کتاب «کلید فشرده‌سازی اطلاعات» مراجعه کنید.) WinZip نیز یکی از بهترین و رایج‌ترین برنامه‌ها در این زمینه است که در ادامه مراحل نصب آن را بررسی می‌کنیم:

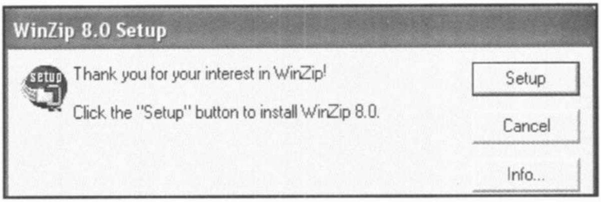
ابتدا به پوشه‌ی محل قرارگیری آن روی CD می‌رویم که در اینجا آدرس آن بـــه این صورت اســـت: H:\tools\Compress\WinZipv8.0final یعنی برای مراجعه به آن از طریق my computer (و یا از راه‌های دیگر) ابتدا باید روی نام درایو CD دو بار کلیک کنیم (که در اینجا با :H شناخته می‌شود) و در آنجا روی نام پوشه tools دو بار کلیک کرده و در این پوشه نیز روی نام compress و ســـپس در صفحه‌ی باز شده روی پوشه‌ی WinZipv8.0 final دو بار کلیک کنیم.)

پوشـــه محل قرارگیری برنامه در شـــکل زیر نشـــان داده شـــده است (تصویر ۴۱).

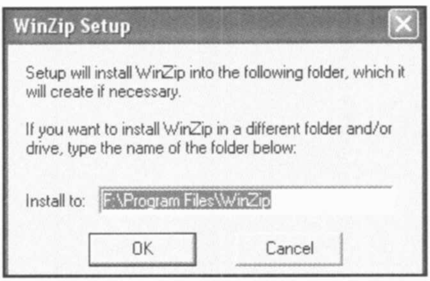
تصویر ۴۱

فایل مربوط به شروع نصب برنامه با نام WinZip8.0 مشخص شده که اگر به آیکون آن دقت کنید عبارت setup را در آن مشاهده خواهید کرد (تصویر ۴۲). با دوبار کلیک روی آن مراحل مطابق شکل‌های زیر شروع می‌شود.

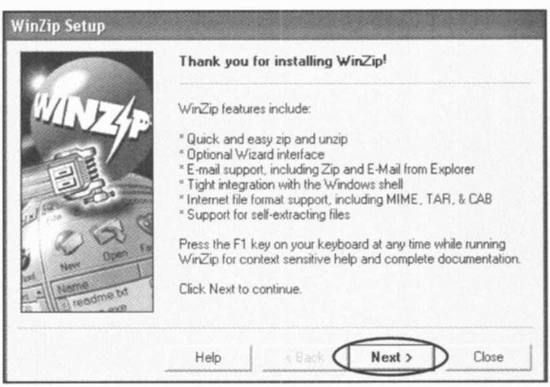

تصویر ۴۲

مشخص کردن آدرس محل نصب (تصویر ۴۳).

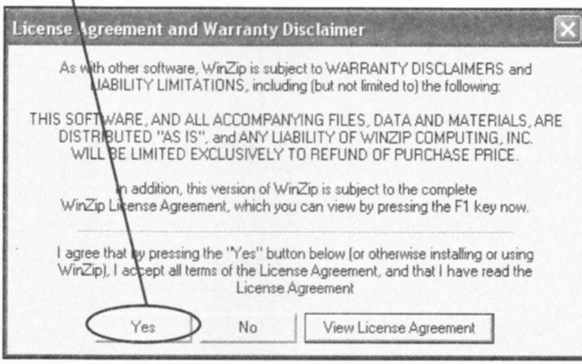

تصویر ۴۳

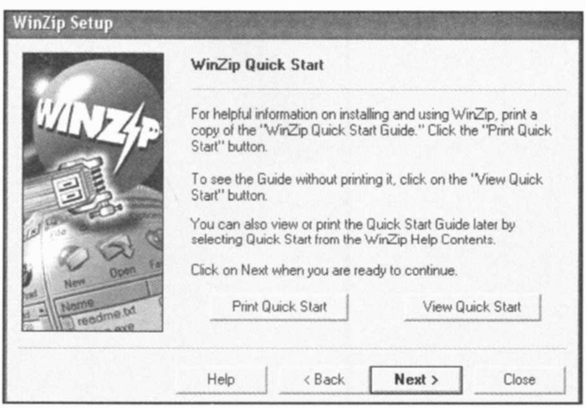
تصویر ۴۴

ادامه مراحل و تأیید شرایط استفاده از برنامه (License Agreement) (تصویر ۴۵).

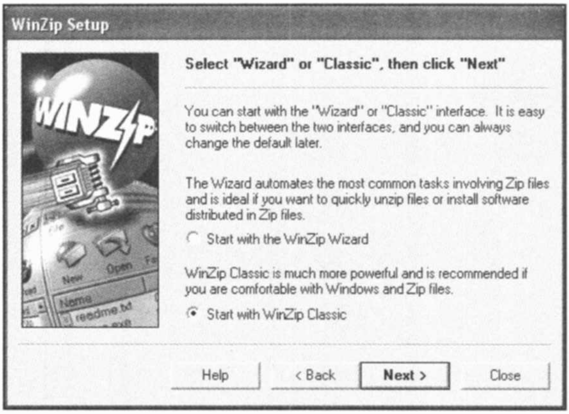

تصویر ۴۵

با کلیک روی Next کار ادامه پیدا می‌کند. اگر بخواهید راهنمای نصب و استفاده از برنامه را مشاهده (view) یا چاپ (print) کنید یکی از گزینه‌های بالایی را انتخاب کنید (تصویر ۴۶).

تصویر ۴۶

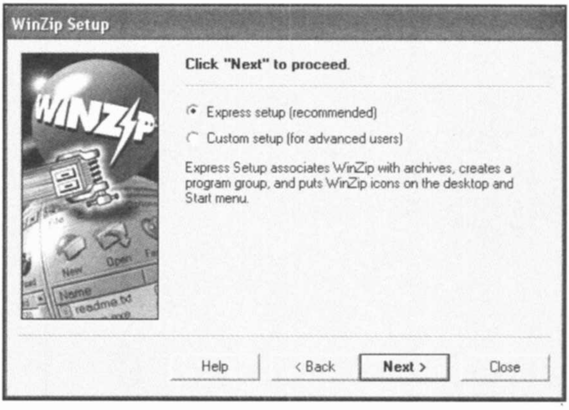

تصویر ۴۷

در اینجا دو محیط کار متفاوت برای برنامه قابل انتخاب است.

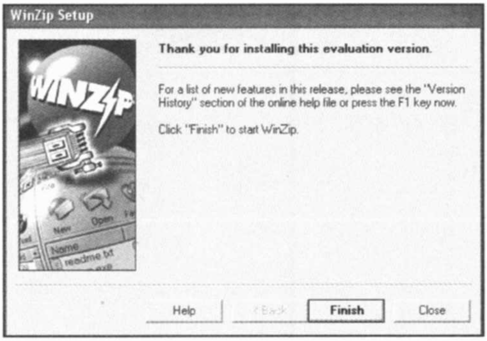
حالت Classic به صورت کلی معرف حالت عادی و معمول یک برنامه است. اگر در مورد حالت‌های دیگر اطلاعاتی ندارید همواره نصب را به صورت کلاسیک انجام دهید.

در قسمت بعد (تصویر ۴۸) نحوه‌ی کلی نصب، مشخص می‌شود که بهتر است Express را انتخاب نمایید.

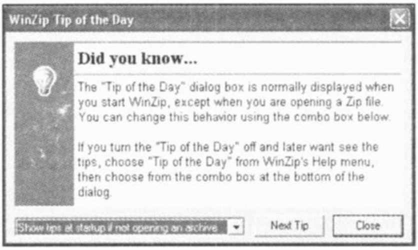

تصویر ۴۸

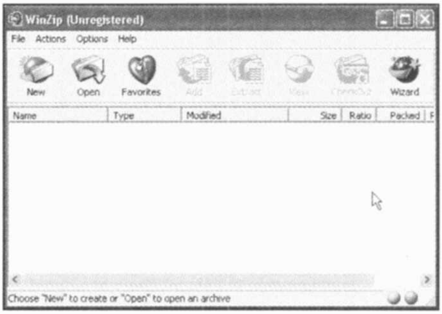
با کلیک روی Finish (تصویر ۴۹) پنجره‌ی «اعلام موفقیت‌آمیز عملیات نصب» بسته شده و پنجره‌ی برنامه باز می‌شود. در ابتدای ورود به برنامه پنجره‌ای مطابق (تصویر ۵۰) باز می‌شود که بعداً در مورد آن صحبت خواهیم کرد. با کلیک روی close آن را ببندید تا محیط اصلی برنامه مطابق (تصویر ۵۱) باز شود. این نسخه از برنامه‌ای که اکنون نصب شده نسخه کامل و بدون محدودیت نیست و صرفاً برای استفاده‌ی محدود است. یعنی کاربر می‌تواند مدتی از برنامه استفاده کرده و آن را ارزیابی کند و اگر برای خرید آن متقاعد شد با پرداخت هزینـــه آن را به نام خود ثبت کند. (register). اگر به (تصویر ۴۹) دقت کنید عبارت evaluation version (یعنی نسخه‌ای که برای ارزیابی در اختیار کاربر قرار گرفته است) را در آن مشاهده خواهید کرد. همچنین اگر به نوار عنوان برنامه (تصویر ۵۱) دقت کنید عبارت unregistered به معنی ثبت نشـــده را خواهید دید. وقتی برنامه‌ای به صورت آزمایشی (trial) و یا نسخه‌ی ارزیابی و ثبت نشـــده باشـــد هر از مدتی پیامی مشابه آنچه که در (تصویر ۵۲) نشان داده شده است را اعلام می‌کند که در آن علاوه بر یادآوری در مورد اینکه این نسخه کامل نیست به کاربر پیشنهاد می‌کند که اگر می‌خواهد با کلیک روی yes در همان لحظه به اینترنت وصل شده و نسخه‌ی کامل را خریداری کند.

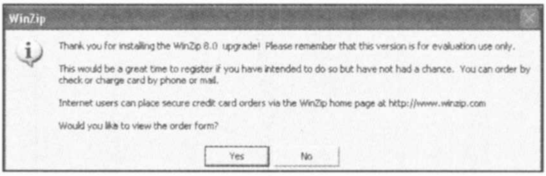
تصویر ۴۹

تصویر ۵۰

تصویر ۵۱

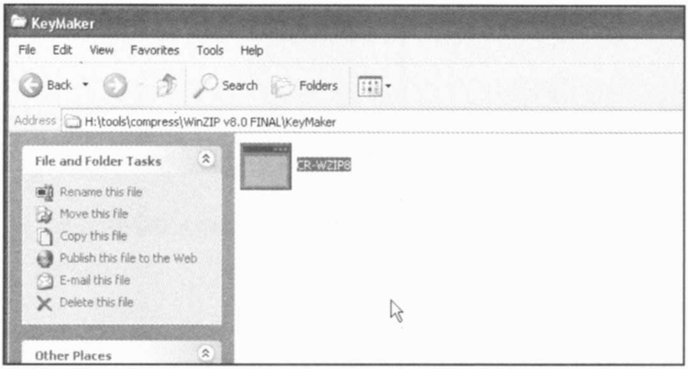

تصویر ۵۲

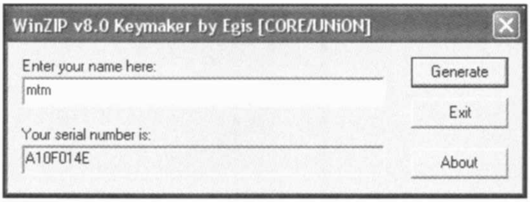
ارتقای نرم‌افزار به نسخه‌ی کامل

در پوشه‌ی اصلی محل قرارگیری برنامه روی CD، پوشه‌ای به نام Key maker وجود داشت (تصویر ۴۱) و همانطور که اشاره شد این عبارت مربوط به نرم‌افزار کمکی و تولیدکننده رمز است. با ورود به آن روی فایل CR-WZIP8.0 (تصویر ۵۳) کلیک کرده تا مطابق (تصویر ۵۴) اجرا شود. در ردیف اول باید نام خود را وارد کرده و با کلیک روی Generate رمز

متناسب را در ردیف پایینی دریافت کنید. همانطور که در این شکل مشاهده می‌کنید با وارد کردن mtm در قسمت نام و فشردن کلید generate رمز برنامه در ردیف پایینی ساخته شده است.

تصویر ۵۳

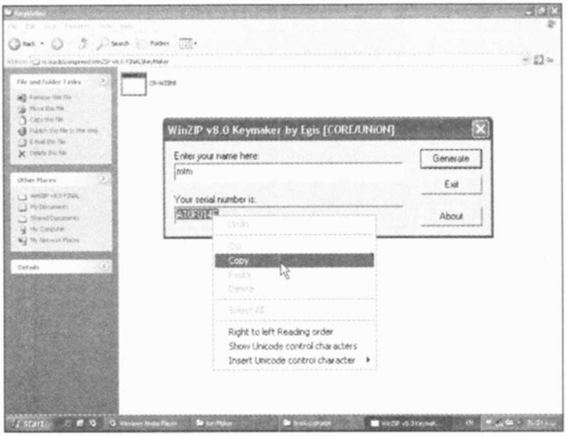

تصویر ۵۴

اکنون باید این رمز را یادداشت کرده و به روشی که به زودی آموزش داده خواهد شد آن را در برنامه وارد کنید.

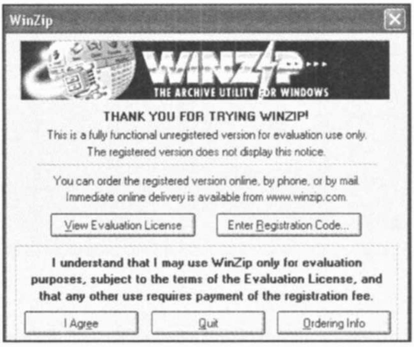
نکته ...

به جای یادداشت کردن رمز می‌توانید آن را به وسیله‌ی دستور کپی در حافظه‌ی موقت جای داده و در جایی که لازم است چسبانده (paste) و استفاده کنید. برای این کار باید مطابق (تصویر ۵۵) ابتدا رمز را انتخاب کرده (select) و با فشردن کلیک راست، از منوی باز شده copy را انتخاب نمایید.

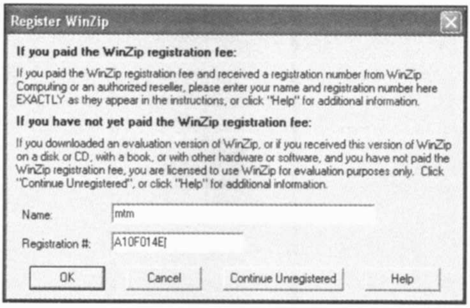

تصویر ۵۵

از آنجایی که نسخه‌ی نصب شده آزمایشی است هر وقت که آن را اجرا می‌کنید صفحه‌ای مطابق (تصویر ۵۶) در برابر شما قرار می‌گیرد که آزمایشی بودن برنامه را یادآوری کرده و از شما می‌خواهد که در صورتی که برنامه را خریداری کرده‌اید رمز ثبت آن را وارد کنید. (کلید Enter Registration code) و یا با کلیک روی I Agree به استفاده‌ی آزمایشی خود ادامه دهید. گزینه‌ی وارد کردن رمز را انتخاب کرده تا وارد صفحه‌ای مطابق (تصویر ۵۷) شوید.

تصویر ۵۶

تصویر ۵۷

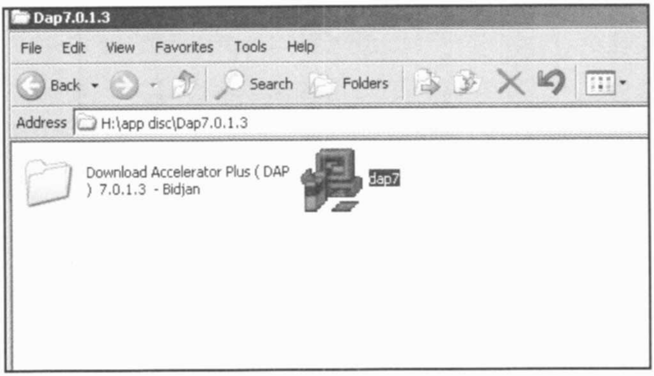
در نوار Name نام را وارد کرده و در قسمت دوم #Registration رمز برنامه را وارد کنید. با فشردن OK و تأیید پنجره‌های بعدی نرم‌افزار ثبت شده و به صورت نسخه‌ی کامل عمل می‌کند.

نصب نرم‌افزار DAP

برنامه‌ی DAP (Download Accelerator Plus) یک برنامه‌ی بسیار قوی برای دریافت فایل از اینترنت (Download) و مدیریت دریافت‌ها است و هر کاربر اینترنت قطعاً به این برنامه یا ۳برنامه‌های مشابه دیگر (مانند Gozilla یا Flashget و ...) نیاز خواهد داشت. (برای اطلاعات بیشتر به کتاب کلید Download مراجعه کنید.)

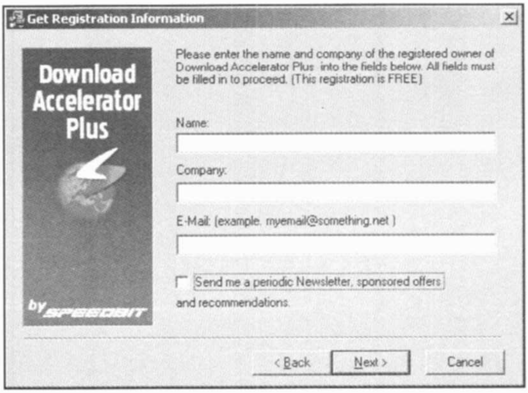
در این قسمت نحوه‌ی نصب این برنامه آموزش داده می‌شود.

پس از اجرای فایل اصلی (dap 7) از پوشه‌ی محل قرارگیری (تصویر ۵۸)، مراحل نصب شروع می‌شود. (فقط مراحلی که دارای نکات تازه باشد نشان داده می‌شود)

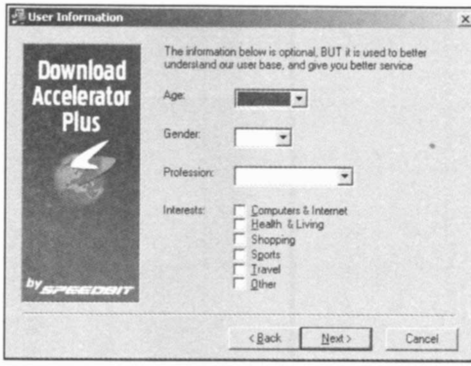

تصویر ۵۸

در این قســمت (تصویر ۵۹) باید نام خود، نام شــرکت و آدرس پست الکترونیکــی خــود را وارد نمایید که می‌توانداطلاعــات کاملاً اختیاری و غیرواقعی باشند. گزینه‌ای نیز در زیر آنها قرار گرفته که در صورت انتخاب، خبرنامه‌هایی را در باره‌ی برنامه به صورت منظم به آدرسی که وارد کرده‌اید می‌فرســتد. (بهتر است آن را علامت نزنید). در صفحه‌ی بعد (تصویر ۶۰) اطلاعاتی در باره‌ی ســن و جنســیت و ... از شــما پرســیده می‌شود که به صورت اختیاری پاسخ داده و به مرحله‌ی بعد بروید.

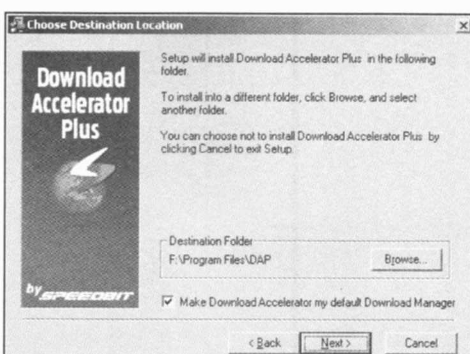

تصویر ۵۹

تصویر ۶۰

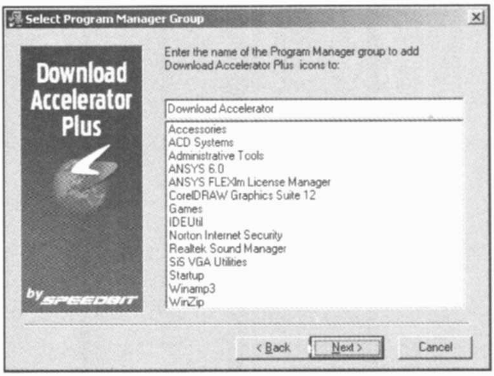
در این بخش (تصویر ۶۱) آدرس محل نصب برنامه از شما پرسیده می‌شود. همچنین گزینه‌ای دیگر در زیر آن قرار گرفته که با علامت زدن آن این برنامه را به عنوان برنامه‌ی اصلی برای دریافت فایل از اینترنت قرار می‌دهید و اگر برنامه‌های دیگر از این دست نیز روی کامپیوتر خود داشته باشید، ویندوز هنگام دریافت فایل از اینترنت از این برنامه به صورت پیش‌فرض (default) استفاده می‌کند.

تصویر ۶۱

در اینجا (تصویر ۶۲) محل قرارگیری آیکون‌های برنامه (نشانگر گرافیکی که برای اجرای برنامه‌ها در محیط ویندوز قرار دارد) پرسیده

می‌شود. فهرستی که در کادر پایینی قرار دارد شاخه‌هایی است که از قبل در قسمت programs (از بخش‌های منوی Start) وجود داشته‌اند و اگر یکی از آنها را انتخاب کنید آیکون‌های برنامه در آنجا قرار می‌گیرد ولی اگر مطابق همین شکل در نوار بالایی نامی جدید وارد کنید یک شاخه با همین نام و به صورت مجزا ساخته می‌شود و مثلاً در این مورد، پس از نصب، برای اجرای برنامه باید نوار شروع را باز کرده (کلیک روی start) و از قسمت Programs، منوی Download Accelerate را باز کرده و برنامه را از آنجا اجرا کنید.

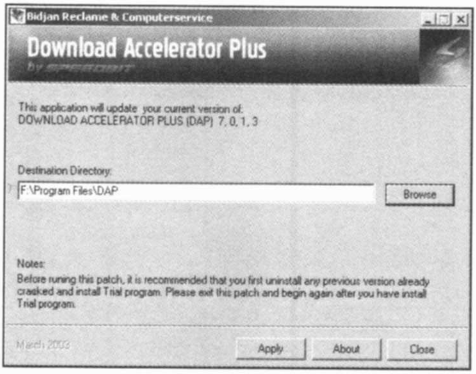

تصویر ۶۲

پس از تأیید و ادامه، برنامه نصب می‌شود.

اما این برنامه نیز در حالت آزمایشی نصب شده است و برخی از امکانات برنامه در این حالت قابل استفاده نیستند. لذا باید با استفاده از ابزار مناسب این برنامه از حالت آزمایشی خارج شود. برای این کار به پوشه‌ی DAP Bidjan (تصویر ۵۸) مراجعه و فایل اجرایی موجود در آن را اجرا کنید. محیط برنامه در (تصویر ۶۳) نشان داده شده است. در اینجا از کاربر خواسته می‌شود که آدرس محل قرارگیری برنامه روی دیسک سخت (همان آدرس

محل نصب) را مشـــخص کند. پس از تایـــپ آن درنوار مربوط و یا کمک گرفتن از کلید Browse، با فشردن کلید Apply عملیات شروع شده و برنامه به نسخه‌ی اصلی ارتقاء پیدا می‌کند.

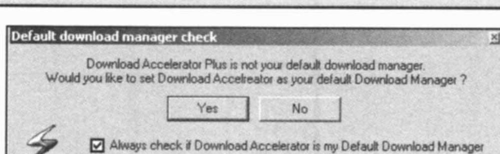

تصویر ۶۳

نکته ...

۱ـ همانطور که اشاره شد ممکن است برنامه‌های کمکی نیاز داشته باشند که از روی دیسک سخت و محل قرارگیری برنامه‌ی نصب شده اجرا شوند که در اینصورت با اجرای آنها از روی CD عملیات درست انجام نخواهد شد و پیغام خطا دریافت خواهید کرد.

۲ـ پس از نصب برنامه ممکن است با پیغامی شبیه (تصویر ۶۴) زیر مواجه شوید که اعلام می‌کند این برنامه به صورت پیش‌فرض (default) برای انجام عملیات دریافت فایل تعریف نشده و آیا می‌خواهید این برنامه را به صورت پیش‌فرض درآورید که با فشردن Yes می‌توانید این تنظیم را انجام دهید. توضیحات مربوط به حالت پیش‌فرض کمی پیشتر در طول مراحل نصب بیان شده است.

تصویر ۶۴

کاربرد نرم‌افزار Norton Internet Security

هر کاربر کامپیوتر نیاز جدی و اساسی به برنامه‌های ضدویروس دارد و به ویژه اگر از اینترنت استفاده کند این نیاز دو چندان می‌شود. داشتن یک برنامه‌ی ضدویروس با قابلیت کنترل وضعیت امنیتی کاربر در اینترنت برای جلوگیری از نفوذ هکرها و دسترسی به اطلاعات شخصی و ... یک امر حیاتی در استفاده از اینترنت است.

نرم‌افزارهای شرکت Symantec مانند Norton Internet Security (به اختصار NIS خوانده می‌شود) و برنامه‌ی شرکت MacAfee در حال حاضر بهترین و قوی‌ترین برنامه‌های موجود در دنیا هستند.

اینگونه برنامه‌ها به این دلیل که باید پس از نصب به اینترنت وصل شوند تا امکان استفاده کامل برای کاربر مهیا شود دارای سیستم امنیتی قوی‌تری هستند و گذشتن از قفل‌های آنها زیاد راحت نیست. نرم‌افزارهایی هم که برای ارتقای آنها به نسخه کامل و بدون محدودیت طراحی شده‌اند باید در چند مرحله استفاده شوند و روال کار کمی با بخش‌های قبل تفاوت دارد که با یک مثال به توضیح آن می‌پردازیم.

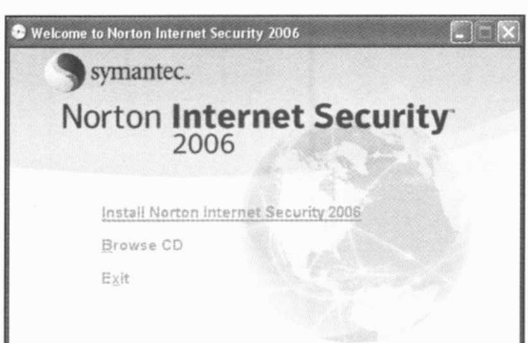
نصب نرم‌افزار Norton Internet Security

طبق روال کلی، قدم اول، مراجعه به CD حاوی برنامه و اجرای فایل مربوط به نصب می‌باشد. اما بسیاری از شرکت‌های نرم‌افزاری با قراردادن سیستم اجرای اتوماتیک (Auto run) شروع مراحل نصب را بسیار ساده کرده‌اند بدین نحو که وقتی دیسک وارد کامپیوتر می‌شود پس از چند لحظه برنامه‌ای به صورت اتوماتیک از روی CD اجرا می‌شود و فهرست عملیاتی را که می‌توانید روی آن دیسک انجام دهید به صورت منو در مقابلتان قرار می‌دهد.

به عنوان مثال وقتی در اینجا دیسک برنامه را وارد می‌کنیم، پس از چند لحظه صفحه‌ی (تصویر ۶۵) باز می‌شود که توضیحات فارسی شرکت تولیدکننده CD در باره‌ی نصب و نحوه‌ی فعال‌کردن و ... نشان داده می‌شود و با انتخاب گزینه‌ی Setup از ردیف پایین (تصویر ۶۶) باز می‌شود. همانطور که مشخص است گزینه‌ی اول مربوط به شروع نصب (install) و گزینه‌ی دوم برای دیدن محتویات دیسک است.

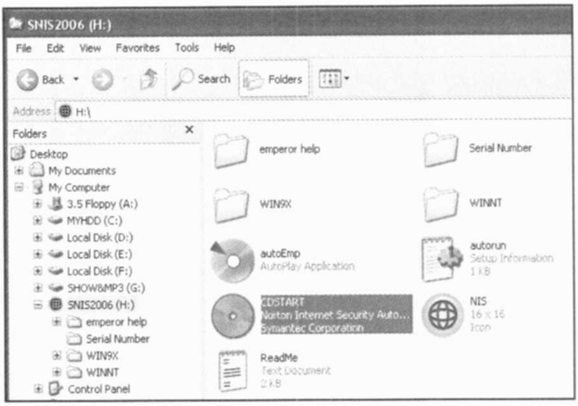
تصویر ۶۵

تصویر ۶۶

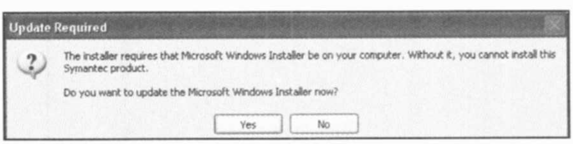
البته همه‌ی نسخه‌های این نرم‌افزار به این شکل نیستند و ممکن است در صفحات ورودی تفاوتهایی با این تصویر مشاهده کنید.

با کلیک روی گزینه‌ی دوم محتویات دیســک مطابــق (تصویر ۶۷) به نمایش در می‌آید و با کلیک روی گزینه‌ی اول مراحل نصب به شــرح زیر آغاز می‌گردد:

تصویر ۶۷

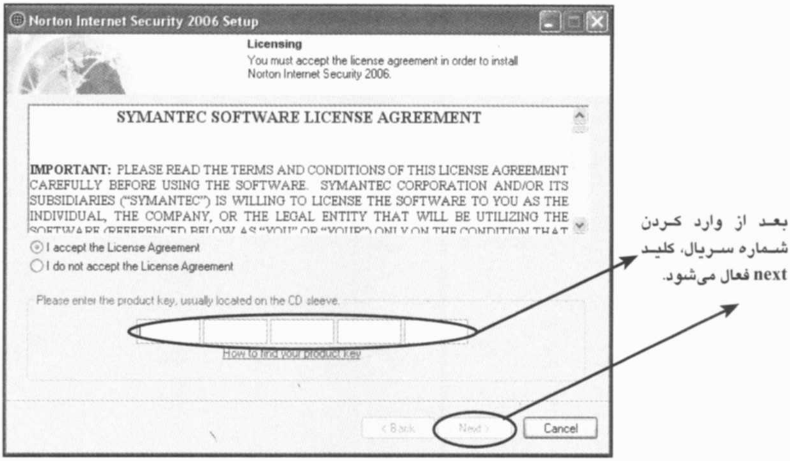
در این پیام (تصویر ۶۸) اعلام شــده که قبل از شــروع نصب NIS باید برنامه‌ی windows installer به روز رســانی شود و آیا می‌خواهید نسخه‌ی جدید آن اکنون نصب شود که با انتخاب Yes به کار ادامه می‌دهیم.

تصویر ۶۸

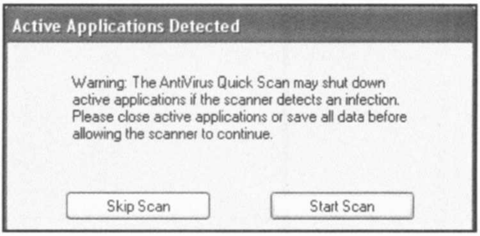
در اینجا (تصویر ۶۹) قرارداد استفاده از برنامه نشان داده می‌شود که اگر در دایره کنار ... I accept برای موافقت با آن کلیک کنید، نواری در قسمت پایینی فعال می‌شــود که باید شماره سریال برنامه (product key) را در آن

وارد کنید و گرنه قادر به ادامه‌ی نصب نخواهید بود. برای پیدا کردن آن هم باید به جلد CD و یا پوشـــه‌های داخل آن مراجعه کرده که اگر به (تصویر ۶۷) دقت کنید پوشه‌ای با نام Serial number را خواهید دید که با مراجعه به آن و باز کردن فایلی که در آن قرار دارد شـــماره را یادداشـــت و در محل مربوط وارد می‌کنیم.

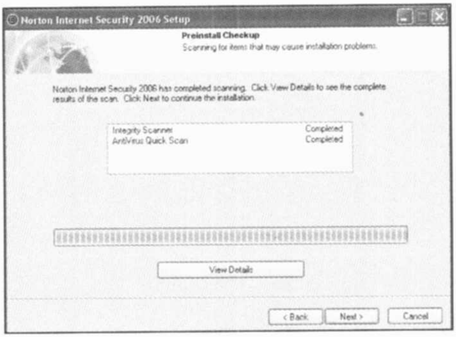
تصویر ۶۹

قبل از شـــروع نصب از شما پرســـیده می‌شود که آیا مایل هستید یک ویروســـیابی سریع روی کامپیوتر شما انجام شـــود (start scan) یا خیر (skip scan) (تصویر ۷۰).

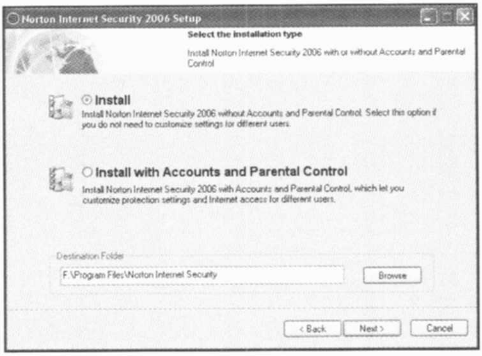
تصویر ۷۰

با فشردن start این عملیات انجام شده و نتیجه‌ی کار در صفحه‌ای مشابه (تصویر ۷۱) نشان داده می‌شود. با فشردن next مراحل اصلی شروع می‌شود.

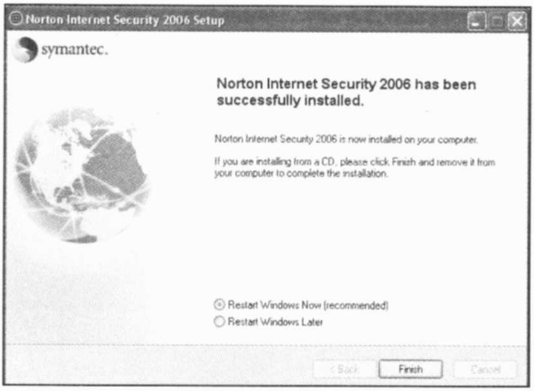
تصویر ۷۱

در اینجا (تصویر ۷۲) باید نوع نصب مشخص شود. انتخاب اول یعنی Install یـــک نصب معمولی با امکانـــات رایج انجام می‌دهد و گزینه‌ی دوم امکانات بیشتری برای کنترل حساب‌های مختلف اینترنتی که استفاده می‌کنید (منظور خدمات اینترنتی است که از شرکت‌های مختلف دریافت می‌نمایید.) و همچنین ابزاری برای اینکه والدین بتوانند کنترل بیشتری روی اینترنتی که فرزندانشان استفاده می‌کنند داشته باشند، فراهم می‌کند.

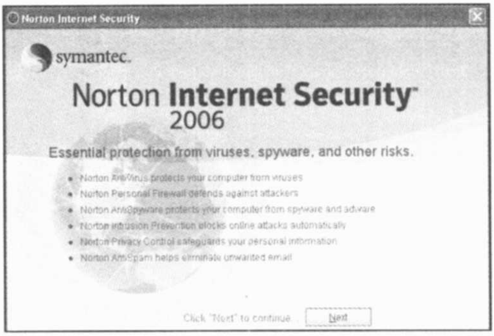
تصویر ۷۲

با انتخاب گزینه‌ی اول نصب برنامه شـروع می‌شود که بسته به سرعت سیستم ممکن است کمی طول بکشـد. در پایان صفحه‌ای مطابق (تصویر ۷۳) باز می‌شـود که اعلام می‌کند برای ادامه‌ی نصب و تکمیل آن ویندوز باید مجدداً راه‌اندازی شـود. با انتخاب گزینه‌ی اول (restart windows) و فشـردن کلید finish، ویندوز مجدداً راه‌اندازی می‌شود. البته می‌توانستیم با انتخاب Restart later این راه‌اندازی را بعداً انجام دهیم که بهتر است بدین نحو عمل نکنیم.

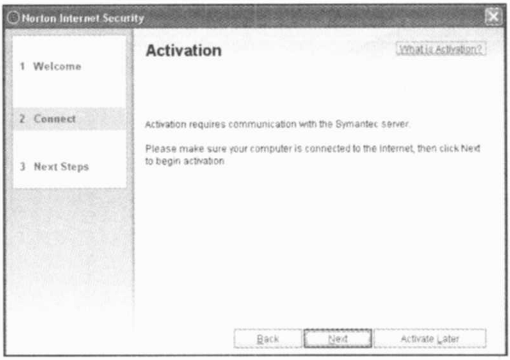

تصویر ۷۳

پس از راه‌اندازی ویندوز و گذشت چند لحظه، صفحه‌ای مطابق (تصویر ۷۴) باز می‌شـود. با انتخاب next وارد صفحه‌ی بعدی می‌شـویم. در این صفحه اعلام شـده که برای اسـتفاده کامل از برنامه باید آن را فعال کنید. (Activate) و برای این منظور باید به اینترنت وصل باشـید. اما از آنجا که از نسخه‌ی غیراصلی برنامه استفاده کرده‌ایم در این روش نمی‌توانیم برنامه را فعال کنیم.

تصویر ۷۴

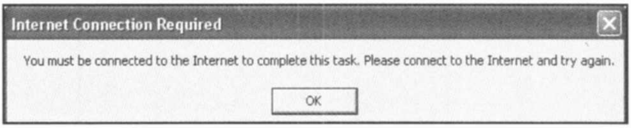

تصویر ۷۵

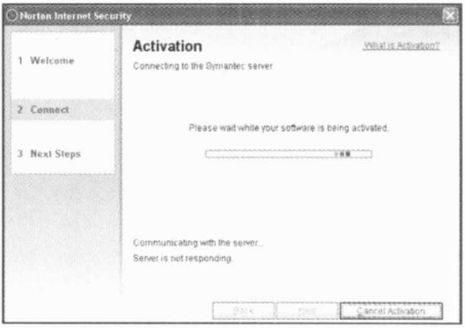
لذا باید دست به دامان برنامه‌های کمکی بشویم که روش کلی کار آنها در اینجا شرح داده می‌شود.

اگر بدون وصل بودن به اینترنت گزینه‌ی فعال‌سازی (Activate) را فشار دهید و علیرغم پیام‌های بعدی مبنی بر عدم اتصال به اینترنت باز هم اصرار بر ادامه‌ی کار داشته باشید، برنامه فکر می‌کند! که شما دچار مشکلی برای ارتباط با اینترنت شده‌اید و لذا برای کمک به تسریع روند کار، فعال‌سازی تلفن را به شما پیشنهاد می‌کند. بدین ترتیب که کدی را در اختیارتان گذاشته و از شما می‌خواهد با تماس تلفنی با شرکت این کد را ارایه کرده و رمز فعال‌سازی را دریافت نمایید.

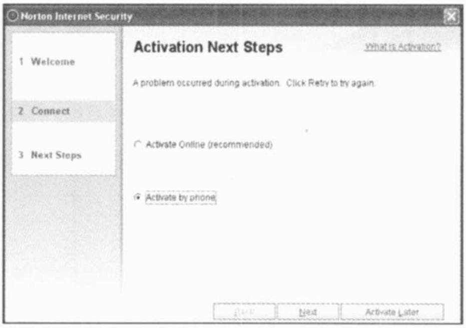
برنامه‌هـــای کمکی در این مرحله وارد کار شـــده و بدون نیاز به تماس تلفنی کد لازم را در اختیارتان قرار می‌دهند. این مراحل در شـــکل‌های زیر نشـــان داده شده اســـت. در (تصویر ۷۶) مجدداً تأکید شده که شما باید به اینترنت وصل باشید. با فشردن OK برنامه همانند (تصویر ۷۷) تلاش می‌کند که به سِروِر اصلی شرکت در اینترنت متصل شود. پس از چندین بار تلاش و عدم موفقیت در اتصال، صفحه‌ای مطابق (تصویر ۷۸) باز می‌شود که پیشنهاد فعال‌سازی تلفنی می‌دهد (Activation by Phone) که با انتخاب آن و فشردن Next صفحه‌ی (تصویر ۷۹) باز می‌شـــود. در ردیف ۲ یک کد در خانه‌های A تا F نوشـــته شـــده که انتظار دارد با اعلام تلفنی آن به شرکت، رمز مناسب برای وارد کردن در قسمت بعدی (قسمت ۳) که با خانه‌های خالی از A تا I مشخص شده است را دریافت کنید. با توجه به عدم امکان برقراری چنین ارتباطی برای کاربران ایرانی، نرم‌افزارهای کمکی با محیطی شبیه برنامه‌های رمزساز (Key Generator) که قبلاً معرفی شدند کار می‌کنند. بدین ترتیب که باگرفتن کدهای قســـمت ۲، کدهای لازم بعدی را در اختیار کاربر قرار می‌دهند. اما در اینجا شـــرکت ایرانی فرآیند ساده‌تری را برای کاربر در نظر گرفته و همانطور که در راهنمای فارسی ابتدای کار (تصویر ۶۵) اشاره شده، برای این مرحله باید تمام اعداد به جز ســـه رقم آخر که ۳۶۵ اســـت، صفر وارد شوند. با وارد کردن این عدد و فشردن next مطابق پیغام صفحه‌ی بعد (تصویر ۸۰) فعال‌ســـازی موفقیت‌آمیز انجام شده و از این پس می‌توانید به راحتی از این برنامه اســـتفاده کرده و حتی به صورت مرتب آن را از طریق اینترنت به روز رسانی (Live Up date) کنید (برای اطلاعات بیشتر در باره‌ی نحوه‌ی به روز رسانی به کتاب «کلید Download» مراجعه کنید.)

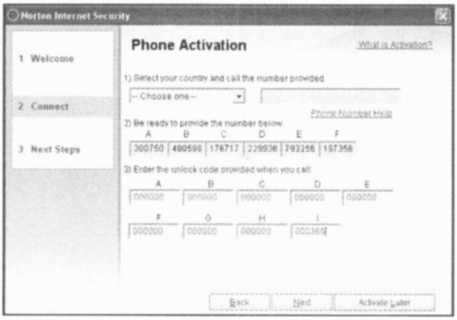
تصویر ۷۶

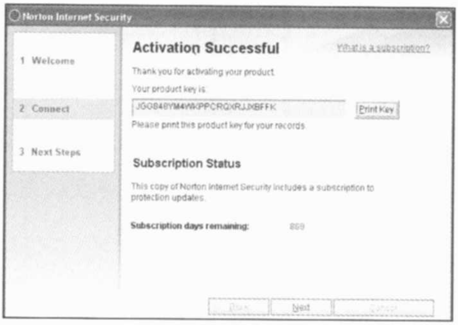
تصویر ۷۷

تصویر ۷۸

تصویر ۷۹

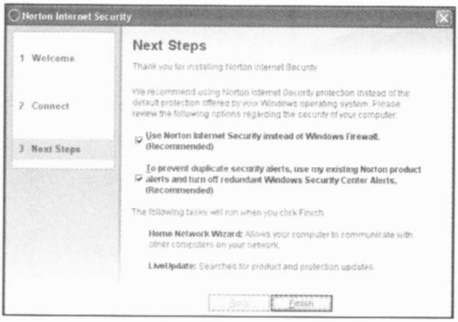

تصویر ۸۰

نکته ...

۱ـ وقتی برنامه‌ی NIS را نصب می‌کنید، برنامه‌ی ضد ویروس نورتون یعنی Norton Anti Virus نیز به همراه آن نصب می‌شود و نیازی نیست که آن را به صورت جداگانه تهیه و نصب نمایید.

۲ـ ویندوز خود نیز به یک برنامه‌ی دیواره‌ی آتش (Firewall) مجهز است و اگر برنامه‌ای دیگر که این امکانات را دارد روی سیستم نصب شود، باید مشخص شود که کنترل ایمنی سیستم و هشدار دادن به کاربر توسط کدام برنامه انجام شود تا از ایجاد پیام‌های تکراری توسط هر دو برنامه جلوگیری شود. در تصویر زیر برنامه‌ی NIS پس از پایان نصب در این زمینه از کاربر پرسش‌هایی مطرح می‌کند که در صورت علامت زدن هر دو گزینه و انتخاب Finish برنامه‌ی دیواره‌ی آتش ویندوز از کار افتاد و همه‌ی وظایف بر دوش نورتون قرار می‌گیرد. (شکل ۸۱)

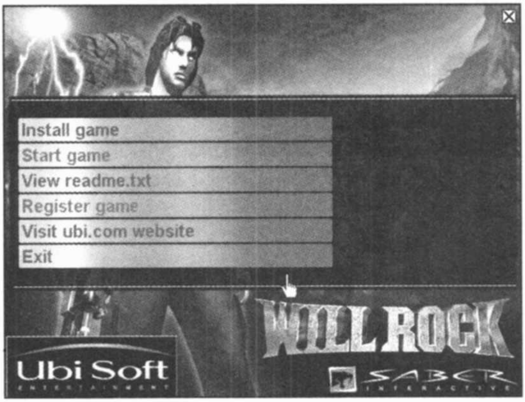

تصویر ۸۱

این فصل را با معرفی نحوه‌ی نصب یک بازی و برنامه‌ی Clone CD به پایان می‌بریم. البته نباید اینگونه تصور شود که روش نصب بازی‌ها با دیگر برنامه‌ها تفاوت دارد. روش‌های نصب کاملاً کلی هستند که سعی شد برای موارد مختلف از برنامه‌های مختلفی مثال آورده شود. چنانکه بسیاری از بازی‌ها به روش‌هایی که در مورد برنامه‌های قبلی معرفی شد نصب می‌شوند.

نصب بازی Will Rock

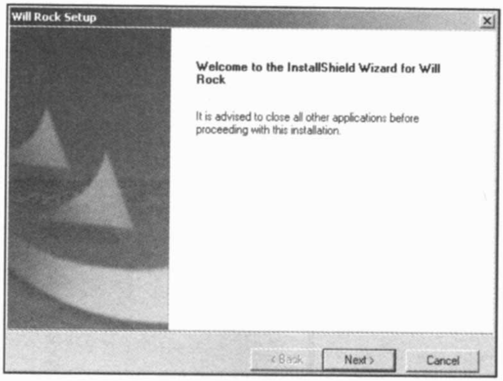
وقتی CD این بازی را درون کامپیوتر قرار می‌دهید برنامه خودکار آن (Auto run) اجرا شده و صفحه‌ای مطابق (تصویر ۸۲) در برابرتان قرار می‌دهد.

تصویر ۸۲

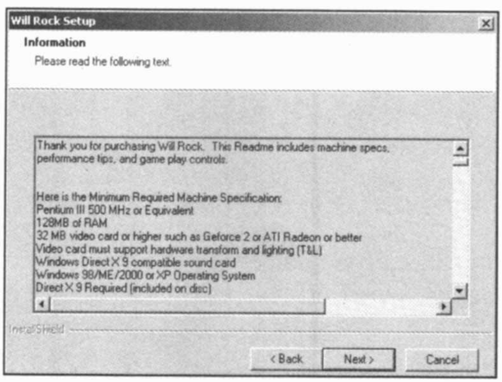
با انتخاب install مراحل نصب شروع می‌شود. (بخش‌هایی که جدید هستند را در ادامه معرفی می‌کنیم.)

پیامی که در اینجا (تصویر ۸۳) ظاهر شده ممکن است در حین نصب خیلی از برنامه‌های دیگر نیز ظاهر شود که در آن توصیه شده قبل از ادامه نصب کلیک برنامه‌های دیگری که باز هستند را ببندید.

تصویر ۸۳

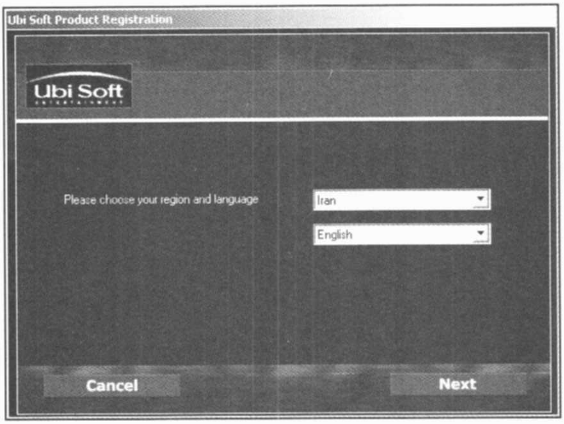
در اینجا حداقـــل نیازمندی‌های که برای نصب برنامه وجود دارد اعلام شده است. (تصویر ۸۴) مثل این موارد: ... , Pentium III, 128 MB Ram

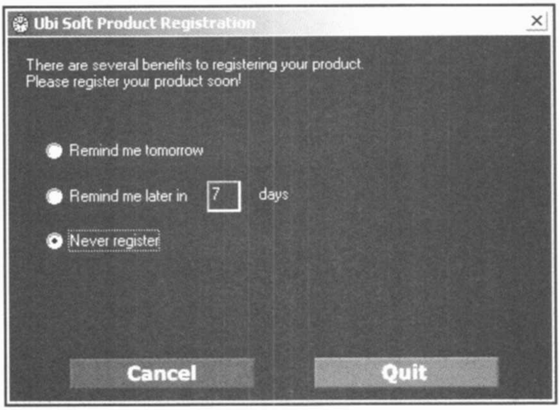
تصویر ۸۴

پس از پایان نصب این صفحه که مربوط به ثبت برنامه (register) است باز می‌شود. (تصویر ۸۵) البته این ثبت‌نام مانند برنامه‌های دیگر برای گرفتن مجوز اســـتفاده از برنامه و به دست آوردن رمز نیست و صرفاً برای ارایه‌ی خدمات و راهنمایی و فرســـتادن نامه‌های خبری مختلف است که می‌توان به صورت کلی از آن صرف‌نظر کرد. با فشـــردن Cancel در صفحه‌ی بعد

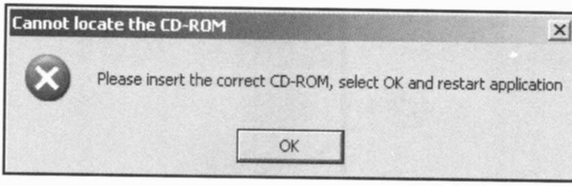
(تصویر ۸۶) از شما پرسیده می‌شود که آیا می‌خواهید برای ثبت برنامه بعداً یادآوری انجام شود یا هرگز آن را ثبت نخواهید کرد. (Never register) که به نظر بهترین گزینه می‌باشد. با فشردن quit از صفحه خارج شوید. اکنون با دابل‌کلیک روی آیکون بازی که در صفحه‌ی ویندوز ساخته شده می‌توانید بازی را اجرا کنید. اما هنگام انجام این کار با پیغام خطایی شبیه به (تصویر ۸۷) زیر مواجه می‌شوید:

تصویر ۸۵

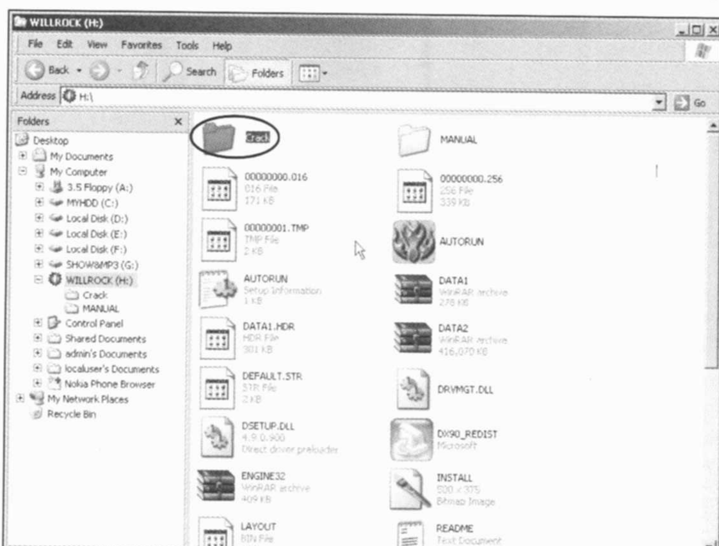
تصویر ۸۶

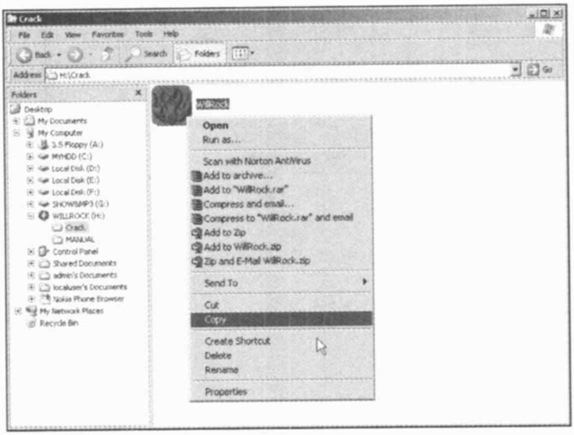
تصویر ۸۷

علت آن هم این اســـت که این برنامه یک کپی غیراصلی اســـت و نیاز به ارتقا به یک نســـخه اصلی دارد. با مراجعه به دیســـک بازی و مشـــاهده محتویات پوشـــه‌ای با نام Crack دیده می‌شود (تصویر ۸۸) که خود بیانگر این است که این برنامه نیاز به ارتقاء به نسخه اصلی دارد. اگر به این پوشه وارد شـــویم فایلی به نام will rock مشـــاهده می‌کنیم که مشابه فایل اجرایی برنامه پس از نصب است (تصویر ۸۹).

این فایل باید به پوشه محل قرارگیری برنامه و دقیقاً در جایی که فایل‌های اصلی قرار دارند کپی شود.

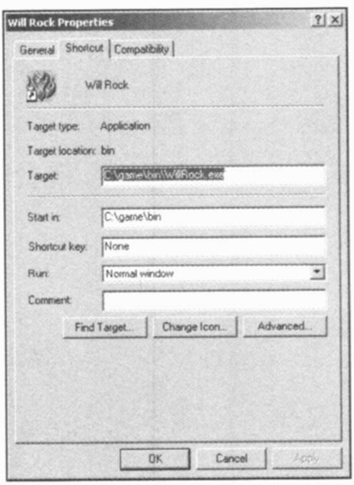

تصویر ۸۸

تصویر ۸۹

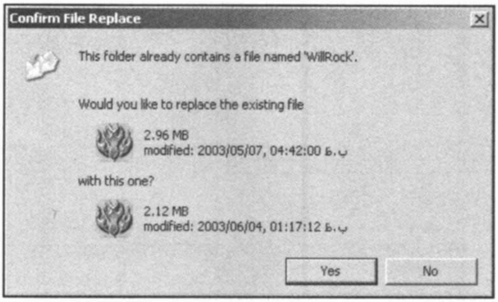
برای پیدا کردن این آدرس، بهترین راه این اســـت که روی آیکون برنامه کلید راست را فشار داده و از منوی باز شده Properties را انتخاب کرده تا صفحه‌ای مطابق (تصویر ۹۰) باز شود.

تصویر ۹۰

(در بخش‌های قبل نیز برای پیدا کردن آدرس محل نصب از این روش استفاده کرده بودیم.) در قسمت target آدرس مورد نظر نوشته شده است که در اینجا C:\game\bin\ می‌باشـــد. فایل موجود در شاخه‌ی crack را باید به این آدرس کپی کنیم. به هنگام کپی به علت اینکه قبلاً فایلی با همان نام در پوشـــه وجود داشته است پیغامی مطابق (تصویر ۹۱) ظاهر می‌شـــود که با انتخاب Yes کپی انجام می‌شود.

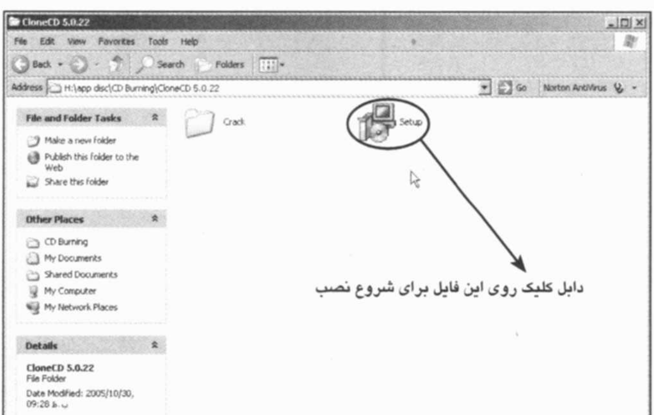
اکنـــون با دو بار کلیک روی آیکون برنامـــه در صفحه‌ی ویندوز، بازی اجرا می‌شود.

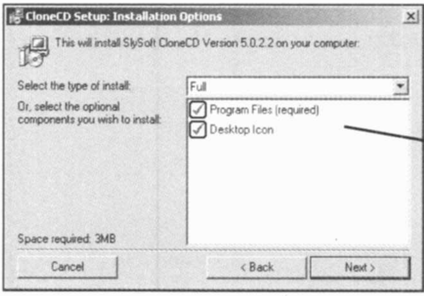
تصویر ۹۱

نصب Clone CD

این برنامه برای کپی CDها استفاده می‌شود و نسبت به برنامه‌های مشابه از توانایی‌های بالاتری برخوردار اســـت. مراحل کار و نحوه‌ی ارتقا مشـــابه بازی معرفی شده می‌باشد و صرفاً تصاویر آن در اینجا آورده می‌شود:

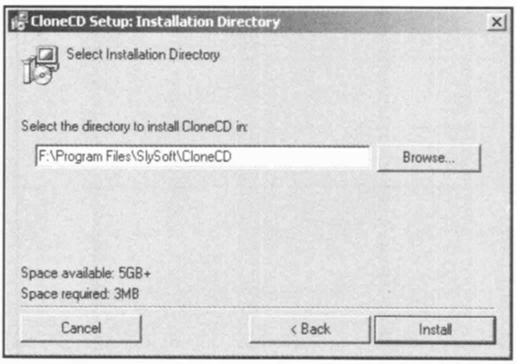

تصویر ۹۲

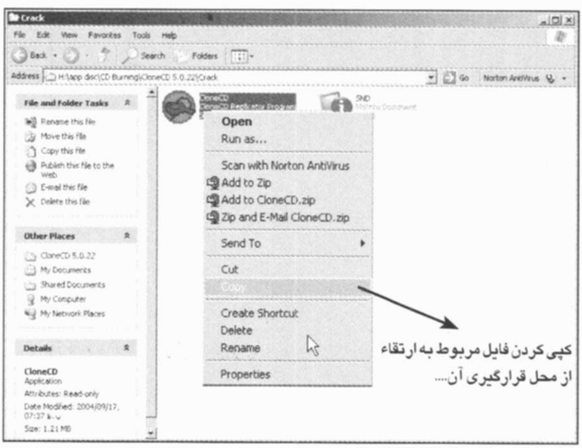

انتخاب اجزاء نصب و محل قرارگیری آیکون برنامه.
عبارت required درون پرانتز به این معناست که علامت خوردن این گزینه اجباری است.

تصویر ۹۳

تصویر ۹۴

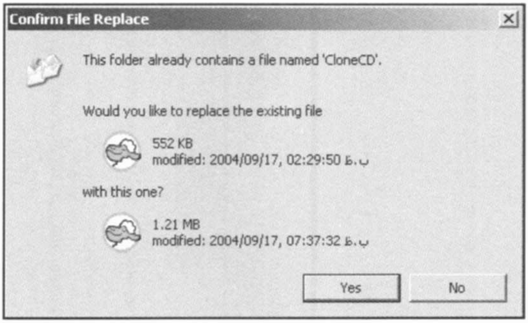
کپی کردن فایل مربوط به ارتقاء از محل قرارگیری آن....

تصویر ۹۵

چسباندن (paste) آن فایل در محل نصب برنامه و کامل شدن عملیات کپی.....

تصویر ۹۶

تصویر ۹۷

روش ارتقای این برنامه به نسخه اصلی همانند بازی قبل است که توضیح داده شد. باید وارد پوشه‌ی crack (تصویر ۹۲) شده و از آنجا فایل CloneCD را به محل نصب برنامه که در (تصویر ۹۶) نشان داده کپی کنید.

فصل سوم
نکته‌ها و ناگفته‌هایی از نصب نرم‌افزارها

• هر برنامه‌ای برای نصب نیاز به وجود برخی توانایی‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری در سیستم دارد. مثلاً اینکه سیستم‌عامل ویندوز XP یا 98 یا ... باشد و حداقل سرعت پردازنده و مقدار حافظه مقدار مشخصی باشد. این اطلاعات معمولاً در شروع نصب نشان داده می‌شوند. در غیر اینصورت برای آگاهی یافتن از آنها می‌توانید به فایل متنی Readme.txt یا Requirement مراجعه کنید. در این فایل اطلاعات مختلف در باره‌ی نسخه نرم‌افزاری که در اختیار دارید نوشته شده است، که با عنوان کلی Release Notes شناخته می‌شوند.

• برخی برنامه‌ها در ابتدای شروع نصب، بخشی را با عنوان wizard که راهنمای مراحل نصب برنامه است نصب می‌کنند. معنی این کلمه جادوگر و یا کسی است که در زمینه‌ای خاص دارای مهارت فوق‌العاده می‌باشد. حتی ممکن است پس از نصب و در حین استفاده از برنامه این بخش فعال باشد و هر وقت که فعالیتی در برنامه انجام دهید باز شده و راهنمایی‌هایی را ارایه کند.

• گاهی برنامه‌ها برای شروع نصب نیاز دارند که برنامه خاص دیگری نیز روی کامپیوتر شما باشد و در صورتی که آن را پیدا نکنند خود اقدام به نصب آن می‌کنند. مانند آنچه در مورد برنامه‌ی NIS دیدیم.

• همچنین برخی برنامه‌ها برای کارکرد درست بعد از نصب، نیاز به بودن نرم‌افزارهای خاصی دارند که ممکن است خود نیز اقدام به نصب آن نکنند و شما مجبور باشید برنامه را از جای دیگری یافته و نصب کنید.

مثلاً صفحه‌ای که در (تصویر ۹۸) نشان داده شده پیغامی است که هنگام اجرای برنامه‌ی ACDSee اولین بار پس از نصب ظاهر می‌شود و بر نیاز داشـــتن به برنامه‌ی Quicktime6 تأکید می‌کند و گزینه‌ی download را نیز برای دریافت مستقیم آن از اینترنت قرار داده است. البته عدم نصب آن باعث از کار افتادن کل برنامه نمی‌شود و فقط ممکن است بخش‌های کوچکی از برنامه را دچار مشکل کند و می‌توان با فشردن Cancel وارد محیط برنامه شد...

تصویر ۹۸

• بعضی از برنامه‌ها بخش‌هایی را روی CD نگه داشته و به دیسک سخت کپی نمی‌کنند و لذا برای اجرای آنها همیشه نیاز به CD می‌باشد مگر اینکه در حین نصب مشـــخص شـــده باشـــد که همه اطلاعات به دیسک سخت کپی شود. دایره‌المعارف‌ها (encyclopedia) معمولاً از این دست هستند و دو گزینه‌ی گفته شـــده را در برابر کاربر قرار می‌دهند. به حالتی که بخشی از اطلاعات روی CD بماند و برای اجرا همواره به آن نیاز باشـــد. معمولاً CDROM Based installation گفته می‌شود.

Installing Software

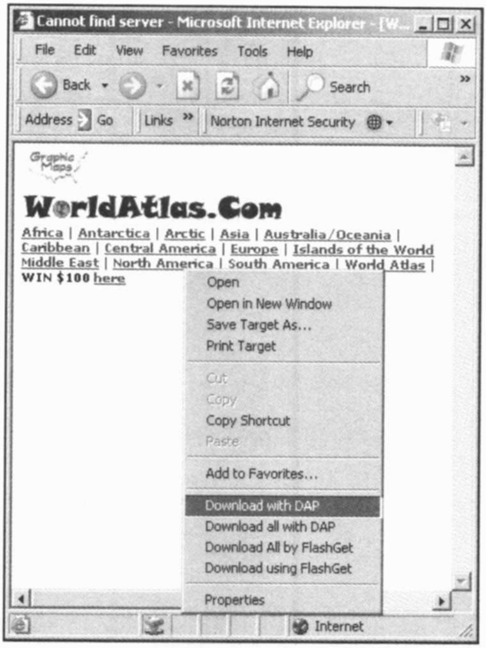
• برخی برنامه‌ها دارای چند CD هســـتند و بسته به بخش‌های مختلفی که برای نصب انتخاب می‌کنید ممکن است به همه دیسک‌ها و یا برخی از آنها نیاز پیدا شود. درخواست برای قراردادن دیسک با پیام‌هایی نظیر insert disk # و یا insert next volume و ... اعلام می‌شود. همچنین اگر برنامه نیاز به وارد کردن رمز و یا اجرای برنامه قفل‌شـــکن داشته باشد اطلاعات لازم در دیسک اول و یا آخر قرار خواهد داشت.

• برای پیدا کردن شـــماره ســـریال برنامه که با عنوان Serial number و یا Product key نشـــان داده می‌شـــود باید جلد CD و فایل‌هـــای روی CD با عنوان‌های Serial یـــا Serial number و یا احتمالاً setup (فایل متنی) و یا Read me را بررسی کنید. گاهی نیز این رمز در هیچ کجا پیدا نمی‌شود چرا که تولید کننده‌ی CD فراموش کرده آن را در اختیارتان قرار دهد!

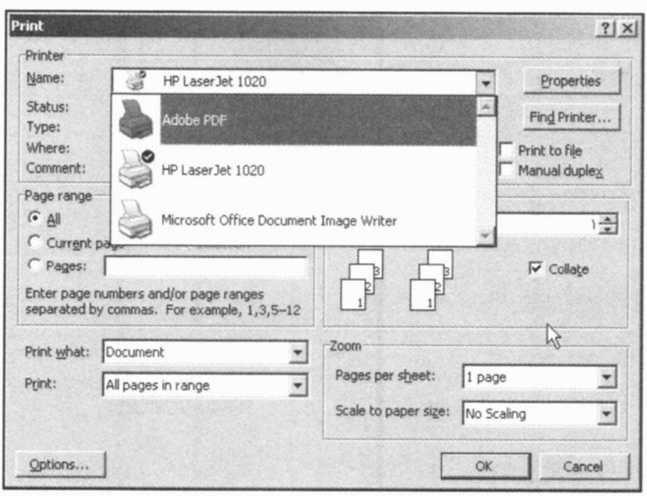
• گاهی راهنمای کامل استفاده از برنامه‌ها نیز در دیسک اصلی یافت می‌شود که با عنوان Manual و یا Tutorial مشخص می‌شود و غالباً از نوع فایل‌های PDF هستند.

• معمـــولاً در حین نصب پنجره‌ی مربوط به نصب با یک صفحه‌ی ســـاده پشـــت آن کل صفحه ویندوز را می‌پوشاند و دیگر هیچ کدام از پنجره‌های دیگر و محیط ویندوز در دسترس نیستند و کلیدی هم برای کوچک کردن (minimize) پنجره‌ی نصب وجود ندارد. در این حالت ممکن است نیاز پیدا کنید تا به دیگر پنجره‌ها ســـر بزنید. مثلاً شماره سریال را در ابتدا یادداشت نکرده‌اید و در وسط عملیات می‌خواهید به my computer رفته و فایل آن را باز کنید. در این حالت برای رفتن به دیگر پنجره‌ها باید از فشردن همزمان کلیدهای Alt + Tab کمک بگیرید.

- نرم‌افزارهایی هستند که پس از نصب برای به روزرسانی و دریافت اطلاعات جدید با اینترنت ارتباط برقرار می‌کنند. مانند دیکشنری Babylon که در حال حاضر استفاده از آن بسیار رایج شده است. حال اگر این برنامه‌ها قفل شکسته باشند در پی این ارتباط جعلی بودن آنها مشخص شده و از کار می‌افتند. لذا در این موارد بهتر است امکان دسترسی آنها را به اینترنت مسدود (block) کنید. این کار هم توسط دیواره‌ی آتش (Fire wall) ویندوز قابل اجرا است و هم از طریق دیواره‌ی آتش برنامه‌های ایمنی اینترنتی همچون NIS ، McAfee، Zone Alarm و ... (برای اطلاعات بیشتر می‌توانید به کتاب کلید امنیت مراجعه نمایید.)
- برخی برنامه‌ها پس از نصب تغییراتی را در بخش‌هایی از ویندوز اعمال می‌کنند. مثلاً پس از نصب برنامه‌ی شتاب‌دهنده به دریافت فایل از اینترنت یعنی DAP که شرح آن داده شد گزینه Download with DAP به کلید راست ویندوز اضافه شود (تصویر ۹۹). و یا پس از نصب برنامه‌ی Adobe Acrobat Professional، در منوی چاپ در برنامه‌های ویندوز (File menu\ print)، گزینه‌ی Adobe PDF نیز به لیست چاپگرها اضافه می‌شود (تصویر ۱۰۰) و هر فایل را می‌توان بدین ترتیب در یک فایل PDF چاپ کرد. (Print to File) و یا به صورت ساده با این روش خروجی فایل‌های مختلف به صورت PDF درخواهد آمد.

تصویر ۹۹

تصویر ۱۰۰

• برای نصب برخی برنامه‌ها لازم است که نسخه‌ی قبلی و قدیمی‌تر از آن برنامه روی سیستم نباشد و اگر هم هست پاک شود. برنامه کپی CD با نام nero از این دست برنامه‌هاست.

• برخلاف مورد قبل، برنامه‌هایی هستند که صرفاً در صورت وجود نسخه‌ی قبلی از برنامه، قابل نصب هستند. اینگونه برنامه‌ها برای به روز رسانی (Update یا Upgrade) هستند و به صورت مستقل اجرا نمی‌شوند.

مثلاً نسخه 5 از نرم‌افزار A را در اختیار دارید و می‌خواهید با اجرای به روز کننده‌ی نسخه 6 (version 6 update) آن را به نسخه 6 ارتقا دهید. اگر قبلاً نسخه‌ی 5 روی کامپیوتر نبوده باشد این به روزرسان کار نخواهد کرد. مگر این که نسخه‌ی 6 را کاملاً مجزا در اختیار داشته باشید. شرکت‌های تولیدی، برنامه‌های به روزرسان و ارتقادهنده را برای مشتری‌های قبلی خود تولید می‌کنند و برای مشتری‌های جدید نیز یک نسخه جدید و کامل ارایه می‌کنند که قیمت آن بسیار بالاتر از برنامه‌ی ارتقا دهنده است.

مثلاً اگر شما دیسک Windows XP service pack 2 update را داشته باشید فقط در صورتی می‌توانید از آن استفاده کنید که قبلاً یک نسخه قدیمی‌تر از ویندوز XP را روی کامپیوتر خود نصب کرده باشید و این برنامه update را از درون آن اجرا کنید. اما اگر دیسک windows XP service pack 2 را داشته باشید می‌توانید آن را روی کامپیوتری که اصلاً ویندوز هم ندارد استفاده کنید.

• همان طور که اشاره شد برخی برنامه‌ها ابتدا به صورت نسخه‌ی آزمایشی (trial) یا ارزیابی (evaluation) یا نمایشی (Demo) نصب می‌شوند تا وقتی که کدهای لازم را در آنها وارد کرده و آنها را ارتقا دهید. اینگونه نرم‌افزارها خود به دو دسته تقسیم می‌شوند. یک دسته با وجود نصب به صورت‌های

بالا (آزمایشی و ...) از تمامی امکانات و قابلیت‌های برنامه‌ی اصلی برخوردار است و فقط گاه به گاه پیغام نیاز به خرید برنامه را اعلام می‌کند و یا ممکن است پس از مدتی از کار بیفتد.

اما دسته‌ی دیگر تا قبل از ارتقای به نسخه اصلی و خریداری و ثبت شده دارای امکانات کامل و مشابه برنامه اصلی نیستند و ممکن است نقص‌هایی داشته باشند. مثلاً اینکه قابلیت چاپ یا اتصال به شبکه نداشته باشد.

• در برخی از برنامه‌ها بخشی وجود دارد با نام Tip of the Day به معنی نکته روز! که هر بار برنامه اجرا می‌شود ابتدا این پنجره باز می‌شود و نکته‌ها و ترفندهایی در باره‌ی استفاده از برنامه را معرفی می‌کند که البته اغلب مفید و مهم هستند. پس از خواندن آن می‌توانید پنجره را ببندید تا محیط اصلی برنامه آشکار شود و یا next tip را فشار دهید تا نکته‌ی بعدی به نمایش درآید. اگر هم ...Do not show و یا گزینه های مشابه آن را علامت بزنید دیگر چنین صفحه‌ای برای شما باز نخواهد شد.

• معمولاً ویندوز به صورت پیش‌فرض پوشه‌ی Program Files در همان درایوی که ویندوز نصب شده است را برای محل نصب پیشنهاد می‌کند. اما باید دقت کرد که این درایو بیش از حد پر نشود چرا که این مسأله می‌تواند در کارایی ویندوز اثر منفی بگذارد.

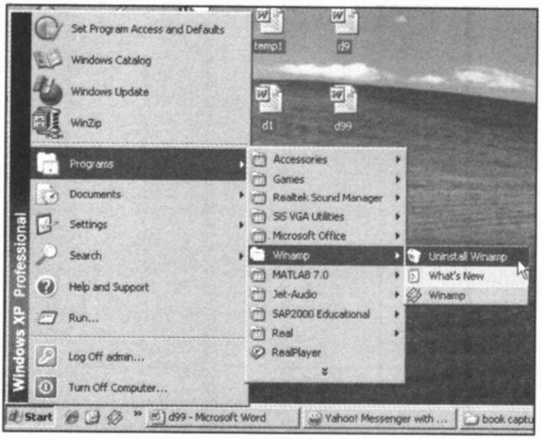
• وقتی برای اولین بار پس از نصب یک برنامه، منوی شروع (start menu) را باز می‌کنید، پیغام "New program installed" روی منوی All Programs نشان داده می‌شود که برای راهنمایی به کاربر برای پیدا کردن برنامه نصب شده است و همچنین وقتی منوی All Programs باز می‌شود، پوشه‌های مربوط به نرم‌افزارهایی که جدید نصب شده‌اند با رنگ متمایز نشان داده می‌شود.

فصل چهارم
حذف نرم‌افزارهای نصب شده

بحث مکمل و لازم در کنار نصب برنامه‌ها، نحوه‌ی حذف و پاک کردن آنهاست. همانطور که نمی‌توان برای استفاده از یک برنامه آن را به صورت عادی به روی دیســک ســخت کپی کرد. برای حذف کردنش هم معمولاً نمی‌تــوان به صورت عادی و با دســتور delete عمل کرد. در این فصل به اختصار در این مورد صحبت خواهد شــد. این عملیات به صورت کلی با عنوان Uninstall و یا remove معرفی می‌شود.

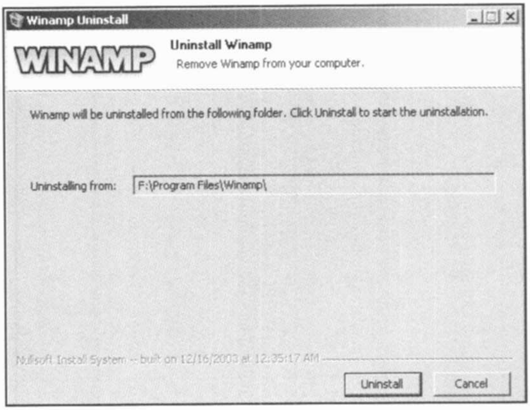
خارج کردن نرم‌افزار از نصب

بسیاری از برنامه‌ها پس از نصب دستور خارج کردن از حالت نصب که uninstall نامیده می‌شــود را در پوشه و منوی خود قرار می‌دهند. (منظور از منو، محل قرارگیری آیکون‌های برنامه از طریق منوی شروع است) این گزینه در (تصویر ۱۰۱) نشان داده شده است:

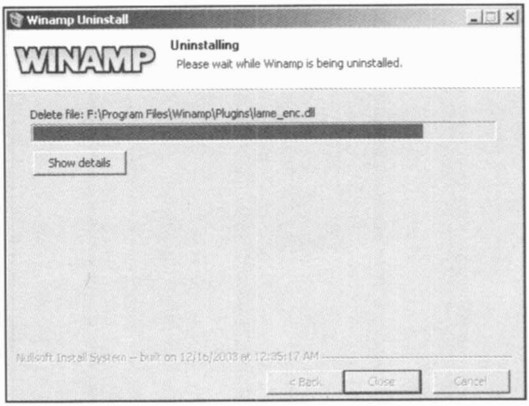
تصویر ۱۰۱

در اینجا قصد داریم برنامه Winamp را حذف کنیم. با انتخاب گزینه‌ی uninstall همانند (تصویر ۱۰۲) مراحل حذف برنامه شروع می‌شود.

تصویر ۱۰۲

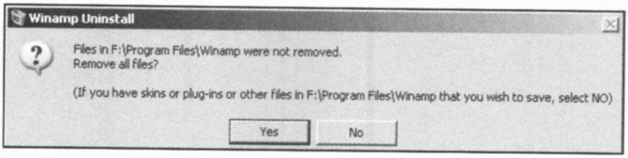
با کلیک روی uninstall مطابق (تصویر ۱۰۳) کار انجام می‌شود.

تصویر ۱۰۳

در پیغام (تصویر ۱۰۴) پرسیده شده که آیا می‌خواهید تمامی فایل‌های موجود در شاخه winamp پاک شوند که با فشردن yes این کار انجام می‌شود. این پرسش از این نظر مهم است که ممکن است بعد از نصب

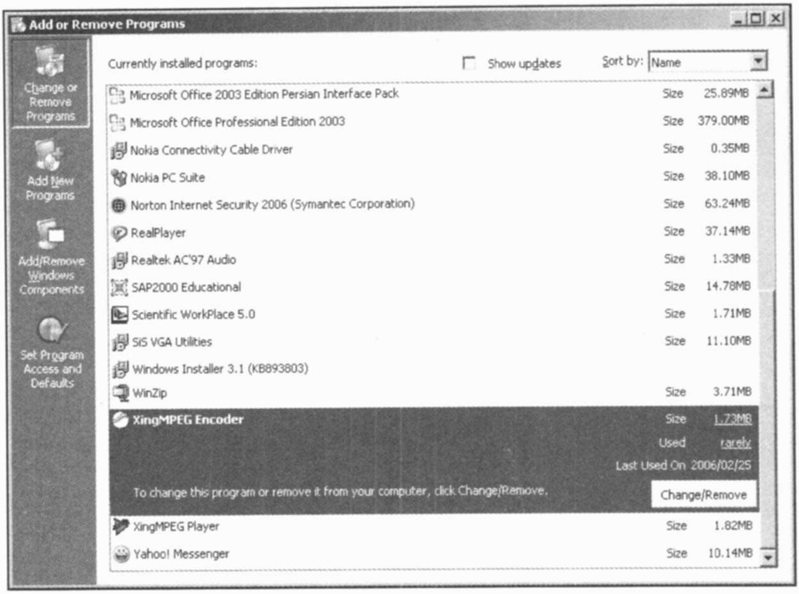
برنامه، شـــما خود فایل‌هایی را در این شاخه ذخیره کرده باشید که ارتباطی با فایل‌های اصلی برنامه ندارد و ممکن اســـت که نخواهید آنها را از دست بدهید. ضمناً همه‌ی برنامه‌ها گزینه‌ی Uninstall را در منو ندارند.

تصویر ۱۰۴

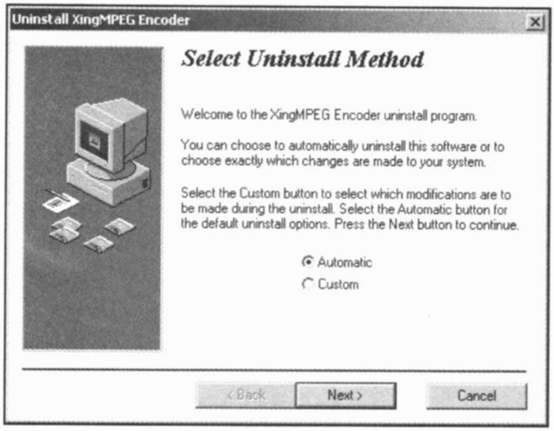
استفاده از گزینه‌ی حذف/اضافه برای پاک کردن نرم‌افزارها

در پانـــل کنتـــرل در وینـــدوز (start menu>setting>Control Panel) گزینـــه‌ای با نام Add/Remove Programs وجـــود دارد که با کلیک روی آن صفحه‌ای مشابه (تصویر ۱۰۵) باز می‌شود. در این صفحه فهرست کلیه برنامه‌هایی که در ویندوز نصب شـــده‌اند نشـــان داده شده است. همچنین حجمی که روی دیســـک اشـــغال کرده‌اند (size). اگر روی هر کدام از آنها کلیـــک کنید اطلاعات دقیق‌تری در باره‌ی آنها نمایش داده می‌شـــود. مانند آخرین تاریخ اســـتفاده (...Last used on) و میزان استفاده (used) که مثلاً در مورد برنامه‌ی Xing که در شکل انتخاب شده این گزینه rarely به معنی به ندرت را نشـــان می‌دهد. حال آنکه در مورد برنامه ای که اغلب اســـتفاده می‌شود این عبارت occasionally و یا regularly خواهد بود. و در زیر آن هم گزینه‌ای برای تغییر (change) یا حذف برنامه (Remove).

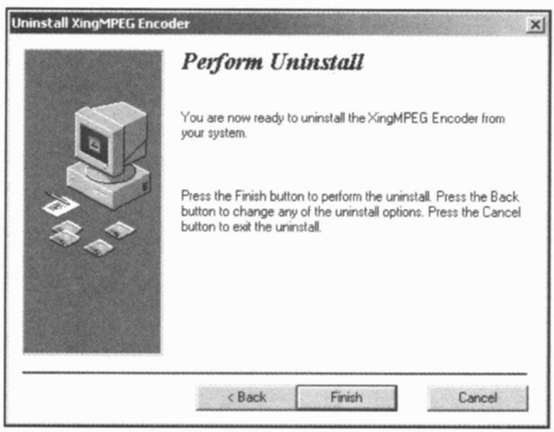

تصویر ۱۰۵

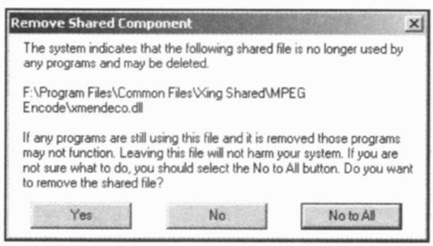
با کلیک روی آن، مراحل حذف همانند (تصویر ۱۰۶) شروع می‌شود که نوع حذف را می‌پرسـد. با انتخاب Automatic و همچنین انتخاب Finish در شکل بعدی (تصویر ۱۰۷) حذف برنامه شروع می‌شود. و البته قبل از آن پیامی مشابه (تصویر ۱۰۸) ممکن است نشان داده شود که می‌گوید: «برخی از فایل‌هایی که قرار است پاک شوند و با برنامه‌های دیگر نیز مشترک هستند احتمالاً دیگر مورد اسـتفاده واقع نخواهند شد و آیا می‌خواهید آنها را پاک کنید یا خیر؟ ضمناً ماندن آنها روی کامپیوتر باعث ایجاد آسـیب و مشکل نخواهد شد. لذا اگر در انتخاب پاسخ مردد هستیدNo را انتخاب کنید.» پس از این مرحله پاک کردن فایل‌ها مطابق (تصویر ۱۰۹) شروع می‌شود.

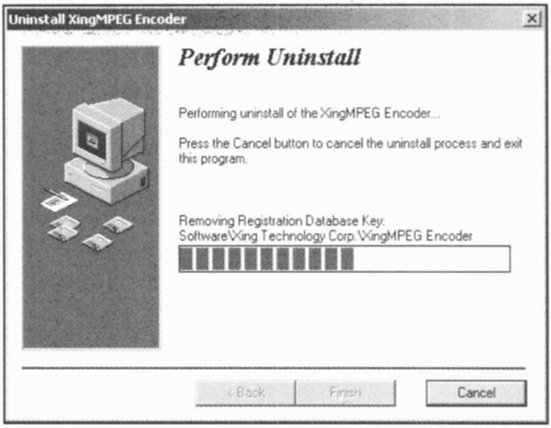
تصویر ۱۰۶

تصویر ۱۰۷

تصویر ۱۰۸

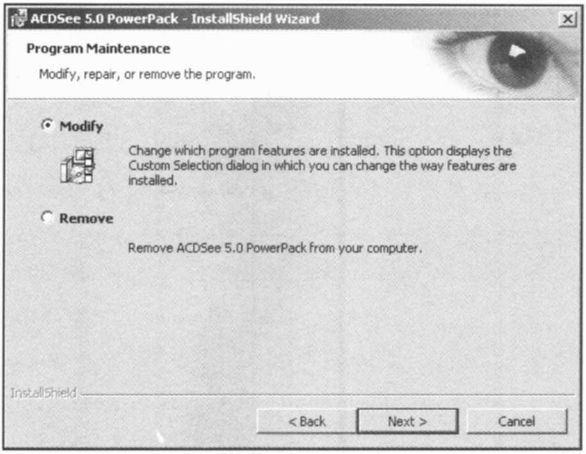

تصویر ۱۰۹

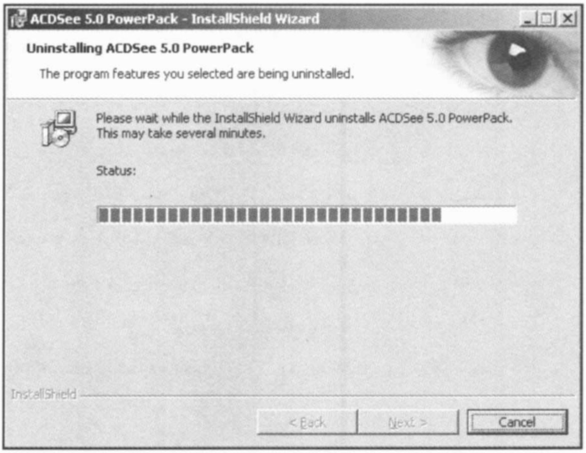
حذف یا تعمیر و تغییر نرم‌افزار نصب شده

در مورد برخی از برنامه‌ها، چنانچه در حالی‌که برنامه روی سیستم نصب شده فایل نصب آن را مجدداً اجرا کنید دستوراتی در اختیارتان قرار می‌گیرد که به واسطه‌ی آنها می‌توانید نرم‌افزار را حذف کرده و از حالت نصب خارج نمایید. (remove و uninstall) یا اگر دچار اشکالی شده آن را تعمیر و نصب دوباره کنید. (repair و reinstall) و یا تنظیمات و بخش‌های نصب شده را کم و زیاد کرده و یا دوباره تعریف کنید. (modify)

مثلاً برای حذف برنامه‌ی ACDSee با اجرای مجدد برنامه نصب صفحه‌ای همانند (تصویر ۱۱۰) باز می‌شود. با انتخاب remove و فشردن next مراحل حذف و پاکسازی همانند (تصویر ۱۱۱) انجام می‌شود.

تصویر ۱۱۰

تصویر ۱۱۱

برنامه‌ی ACDSee وقتی کامل نصب می‌شود به همراه خود چند برنامه‌ی دیگر نظیر Photo Angelo و Photo canvas را نیز نصب می‌کند. اگر بخواهید برخی از این برنامه‌ها و نه همه‌ی آنها را پاک کنید باید از گزینه‌ی Modify استفاده نمایید.

نکته ...

۱ـ گاهی پایان عملیات حذف پس از راه‌اندازی مجدد سیستم انجام می‌شود.

۲ـ اگر مرحله‌ی حذف درست و بدون مشکل انجام شود علاوه بر پاک کردن فایل‌های برنامه از روی دیسک، تمامی آیکون‌ها و اثرات آن در صفحه‌ی ویندوز و نوار شروع نیز پاک می‌شوند. اما گاهی به دلیل مشکلاتی برخی از این عملیات به صورت کامل انجام نمی‌شود که در این حالت مجبور هستید به صورت دستی نسبت به حذف موارد یاد شده اقدام کنید.

۳ـ برای پاک کردن برنامه‌هایی که بدون انجام فرآیند نصب در کامپیوتر و ویندوز قرار گرفته‌اند (مانند برنامه‌ی Flash player که در ابتدا مورد صحبت قرار گرفت) باید به صورت دستی ابتدا آیکون را پاک کرده و سپس اصل برنامه را از روی دیسک پاک نمود.

۴ـ اگر برنامه‌ای در حال اجرا باشد نمی‌توانید مراحل حذف آن را شروع کنید و با پیغام خطا روبه‌رو می‌شوید و باید ابتدا همه‌ی پنجره‌های برنامه را ببندید.

۵ـ بعضی برنامه‌ها به صورت اتوماتیک در هنگام بالا آمدن ویندوز اجرا شده و در حافظه قرار می‌گیرند و علامتشان نیز در نوار اجرای سریع (quick lunch) ظاهر می‌شود. در این حالت نیز برای حذف آنها با اینکه هیچ پنجره‌ی خاصی از آنها باز نیست نمی‌توان اقدام کرد مگر اینکه اجرای برنامه کاملاً متوقف شود. برای این کار باید روی آیکون آن کلیک کرد و از منوی باز شده close یا stop یا دیگر عبارات مشابه را انتخاب کرد. این آیکون‌ها معمولاً در منتهی‌الیه سمت راست taskbar یعنی همانجایی که ساعت نمایش داده می‌شود قرار دارند.

فصل پنجم
نصب «نرم‌افزار راه‌انداز» سخت‌افزار

اضافه کردن یک قطعه‌ی سخت‌افزاری جدید به کامپیوتر معمولاً دارای دو مرحلـه اسـت. در مرحلـه اول قطعه در محل خود قـرار می‌گیرد و یا به کامپیوتر متصل می‌شـود. در مرحله‌ی بعدی این قطعه باید به وسـیله‌ی نرم‌افزار اختصاصی برای کامپیوتر تعریف و تنظیم شود تا قابل استفاده گردد. هر قطعه‌ی سخت‌افزاری جانبی به همراه خود یک دیسک برنامه که به آن برنامه راه‌انداز یا Driver گفته می‌شود دارد که پس از نصب سخت‌افزاری، این برنامه باید نصب شود.

همچنین اگر ویندوز شما پاک بشود و ویندوز جدید نصب کنید نصب نرم‌افزاری قطعات را باید مجدداً انجام دهید و تا وقتی این کار انجام نشود قطعه‌ی مورد نظر کار نخواهد کرد. مثلاً هر چند ممکن است مودم یا پرینتر به کامپیوتر وصل باشند اما به علت نصب نشدن برنامه مربوط قابل استفاده نیستند. توضیح و آموزش نحوه‌ی نصب قطعات خارج از برنامه این کتاب اسـت اما صرفاً برای اینکه یک آشـنایی کلی در این مـورد برای خواننده حاصل شود مثالی ساده در این مورد آورده شده است.

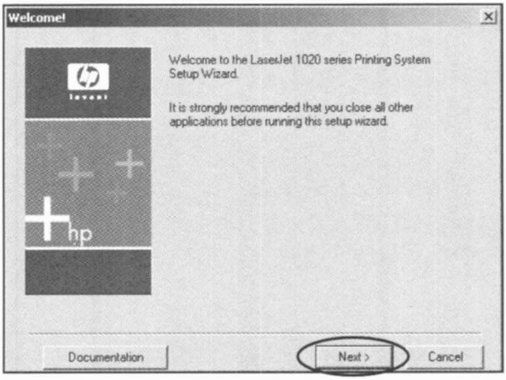
نصب چاپگر

فرض کنید چاپگری از نوع hp و مدل 1020 خریداری کرده‌اید. پس از سـوار کردن قطعات چاپگر و اتصال آن به کامپیوتر، باید CD که همراه آن است در کامپیوتر قرار داده شده و برنامه نصب شود. مراحل در تصاویر زیر نشان داده شده‌اند:

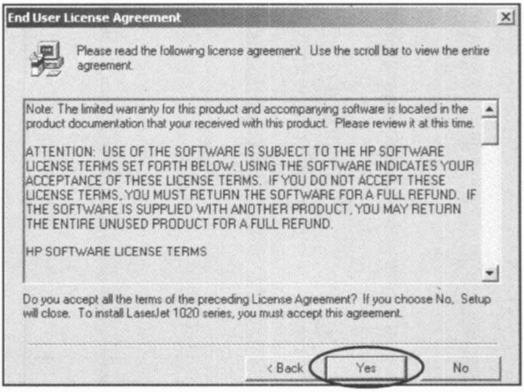
Installing Software

بـــا قـــرار دادن CD در کامپیوتـــر و اجرای برنامـــه auto run به صورت اتوماتیک صفحه‌ی اول مطابق (تصویر ۱۱۲) باز می‌شود.

سپس در (تصویر ۱۱۳) نیز قراردادهای حقوقی امضا می‌شوند.

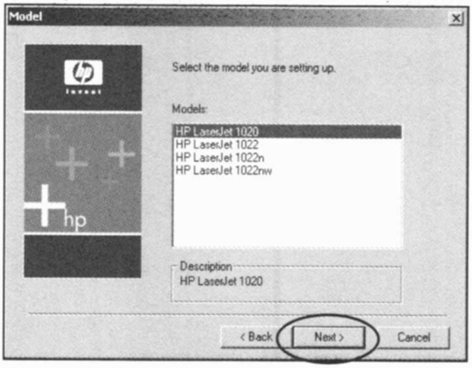
تصویر ۱۱۲

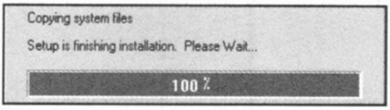
تصویر ۱۱۳

معمولاً در هر CD برنامه لازم برای چند مدل مختلف قرار دارد و لذا در (تصویر ۱۱۴) باید مشخص کنید که قطعه‌ی شما از کدام مدل می‌باشد.

پـــس از انتخاب و تأیید این صفحه و صفحه‌ی بعدی کار نصب مطابق (تصویر ۱۱۵) انجام و به پایان می‌رسد.

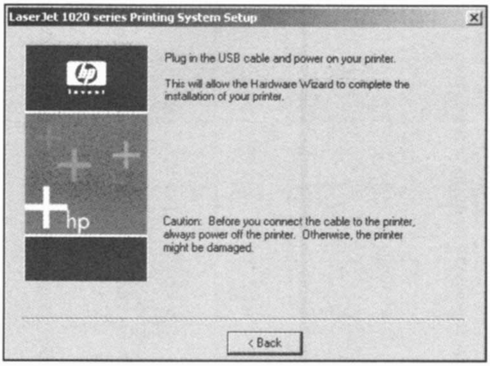

تصویر ۱۱۴

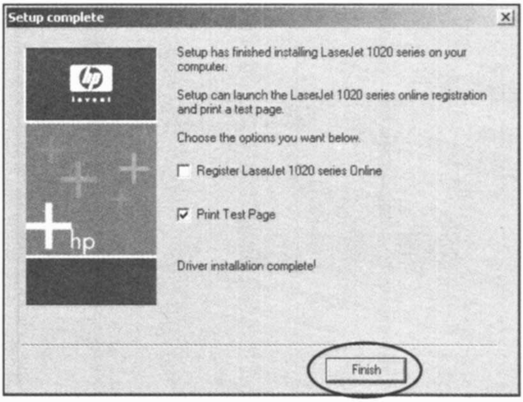

تصویر ۱۱۵

در (تصویر ۱۱۶) از کاربر خواسته می‌شود چاپگر را به کامپیوتر متصل کرده و آن را روشن نماید. پس از انجام این کار صفحه‌ی بعدی (تصویر ۱۱۷) باز می‌شود که موفقیت نصب را اعلام می‌کند. با کلیک روی Finish پنجره بسته می‌شود. اما اگر گزینه‌ی Print test page علامت خورد باشد یک صفحه آزمایشی نیز چاپ می‌شود.

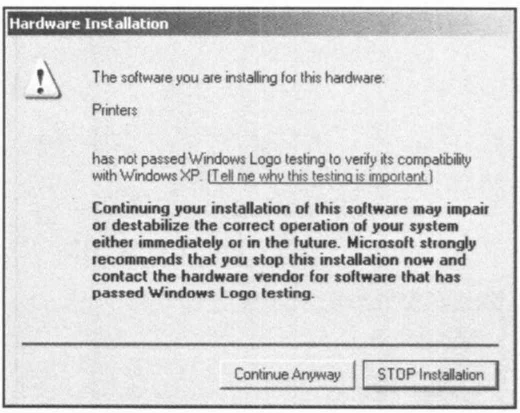

تصویر ۱۱۶

تصویر ۱۱۷

همچنیـــن اگر در طی نصب با پیامی نظیر (تصویر ۱۱۸) مواجه شـــدید می‌توانید Continue را انتخاب کنید.

تصویر ۱۱۸

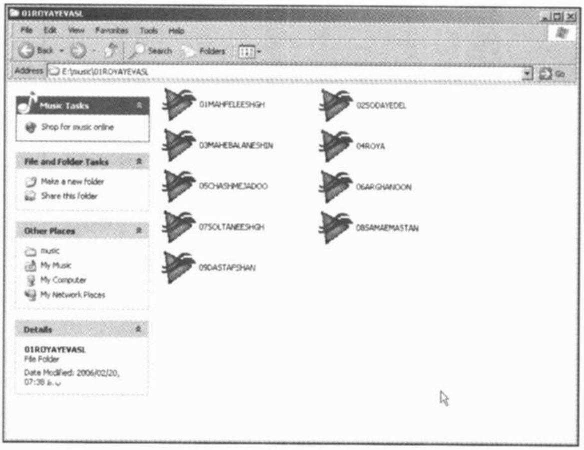
امیدوارم این کتاب توانســـته باشد در افزایش مهارت‌های شما در نصب برنامه‌ها و همچنین درک بهتر این فرآیند به شما کمک کند.

برای طرح پرسش‌های خود می‌توانید به بخش پشتیبانی سایت انتشارات www.kelid.ir مراجعه کنید.

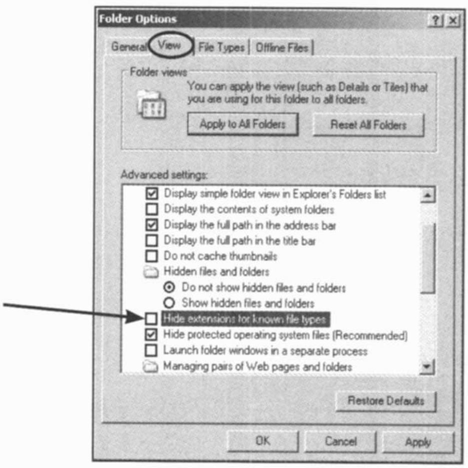
ضمیمه

الف) همان طور که گفته شد نـوع هر فایل (File type) به وسـیله‌ی یک عبارت که حداکثر سـه حرف دارد و به آن پسوند extension گفته می‌شـود مشـخص می‌شـود و همچنین هر نوع فایل در ویندوز به یک برنامه خاص پیوند می‌خورد. در این بخش جزییات بیشتری در این مورد بررسی می‌شود.

در (تصویر ۱۱۹) محتویات یک پوشـه که در آن تعدادی فایل موسیقی قرار دارد نشان داده شده است. علامت گرافیکی که در کنار هر کدام قرار دارد آرم یا نشانگر (logo) برنامه‌ی Xing است که با این فایل‌ها مرتبط شده. مزیت این ارتباط این اسـت که برای اجرای آنها نیازی نیست ابتدا برنامه Xing را اجرا کرده و در آنجا با باز کردن منوی File>open> آدرس فایل‌ها را داده و آنها را باز کنید. بلکه کافی است که روی هر کدام دو بار کلیک کنید تا برنامه مربوطه اجرا شده و فایل در آن باز و اجرا شود. همچنین ویندوز به صورت پیش‌فرض پسوند فایل‌هایی را که می‌شناسد، یعنی همان فایل‌هایی که با یک برنامه‌ی خاص پیوند خورده را نشان نمی‌دهد و نوع فایل با توجه به نشانگر گرافیکی برنامه رابط قابل شناسایی است. اگر بخواهید که این پسوندها نشان داده شود، منوی tools را باز کرده و در آنجا Folder options را انتخاب کنید تا (تصویر ۱۲۰) در برابرتان قرار گیرد. (سربرگ view فعال شود.)

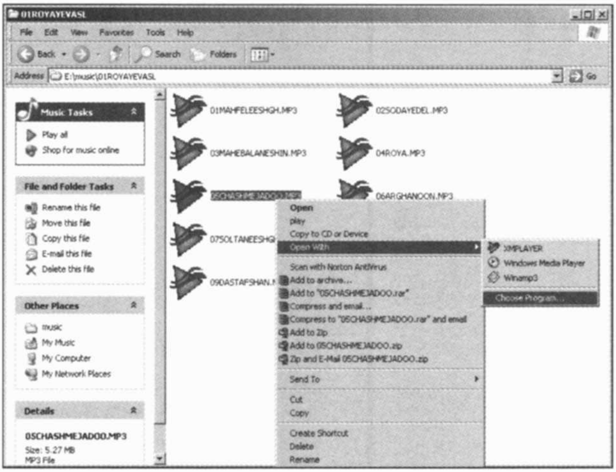
تصویر ۱۱۹

تصویر ۱۲۰

اگــر علامت گزینه‌ی ...Hide extension برداشــته شــود، از این پس همانند (تصویر ۱۲۱) فایل‌ها با پسوندشــان نمایش داده می‌شوند. (پسوند mp3 که نشــان دهنده‌ی این اســت که فایل حاوی موســیقی است) و اما اگر بخواهید برنامه‌ای که با این نوع فایل (mp3) مرتبط شــده و به صورت

پیش‌فرض برای باز کردن آن در ویندوز استفاده می‌شود را عوض کنید، باید همانند شـــکل روی یکی از فایل‌ها کلید راست را فشرده و از منوی open with ...، بخـــش Choose program انتخـــاب کنید. با انتخاب آن (تصویر ۱۲۲) باز می‌شود.

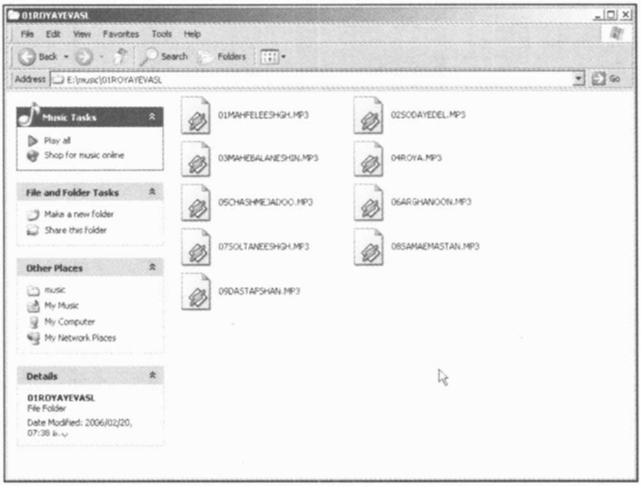
تصویر ۱۲۱

تصویر ۱۲۲

در این بخش فهرست برنامه‌های نصب شده در ویندوز نشان داده شده است که در اینجا winamp را انتخاب کرده و پس از علامت زدن گزینه پایین صفحه (Always use the selected...) به منظور ثبت دایمی این انتخاب با فشردن OK به صفحه‌ی اصلی بر می‌گردیم.

در (تصویر ۱۲۳) مشاهده می‌کنید که علامت گرافیکی کنار فایل‌ها تغییر کرد و آرم برنامه winamp در کنار آنها قرار گرفت. پس باید در بررسی و مرور فایل‌ها در ویندوز (مثلاً از طریق my computer و یا راه‌های دیگر) به این نکته دقت کرد که علامت گرافیکی کنار فایل‌ها به این معنی نیست که آن فایل به طور اختصاصی فقط به یک برنامه ارتباط دارد و فقط توسط یک برنامه قابل خواندن است. بلکه آن فایل ممکن است توسط بیش از یک برنامه قابل استفاده باشد و علامت گرافیکی کنار آن صرفاً نشانگر برنامه‌ای است که در حال حاضر به صورت پیش‌فرض برای خواندن آن نوع فایل توسط ویندوز استفاده می‌شود.

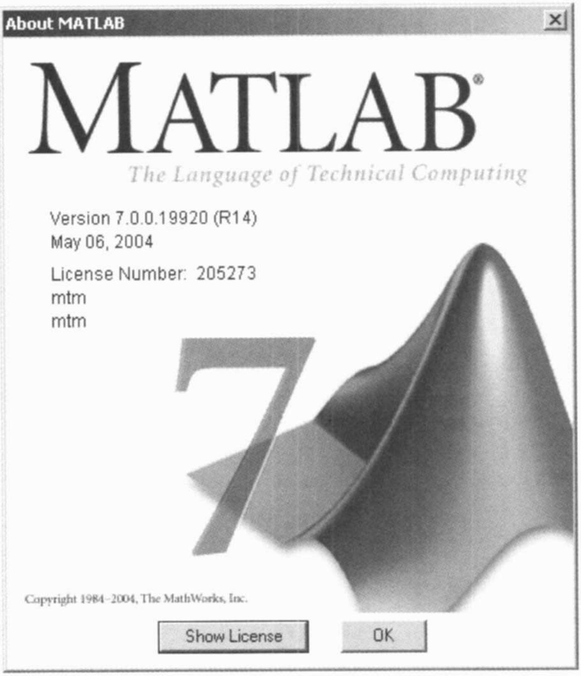

تصویر ۱۲۳

ب) نسخه‌های مختلف از یک نرم‌افزار

یکی از مشــخصه‌های اصلی هر نرم‌افزار نسخه یا ورژن (Version) آن نرم‌افزار اســت. نرم‌افزارها مرتب از ســوی شرکت‌های تولید کننده توسعه یافته و قوی‌تر شــده و به بازار عرضه می‌شــود. نسخه نرم‌افزار توسط یک عدد که در کنار نام افزار قرار می‌گیرد یا به واسطه‌ی عبارت .ver مشخص می‌شود.

مثلاً Corel DRAW! 12 نشان دهنده‌ی نسخه‌ی 12 از این برنامه است. یا Winamp ver.5 نشــان‌دهنده‌ی نســخه‌ی 5 برنامه‌ی Winamp است. در نســخه‌های جدید علاوه بر اینکه کلیه قابلیت‌های نســخه‌های قبلی وجود دارد، امکانات جدیدی نیز به آنها افزوده می‌شود. همچنین باید به این مسأله دقت شــود که گاهی برخی فایل‌ها که در نســخه‌های جدید از یک برنامه ساخته می‌شوند در نسخه‌های قبلی قابل استفاده نیستند هر چند برعکس آن معمولاً اینطور نیست و فایل‌های ساخته شده در نسخه‌ی قدیمی در نسخه‌ی جدید قابل استفاده است. مثلاً ممکن است فردی روی کامپیوتر شخصی‌اش از Autocad2006 اســتفاده کند اما وقتی فایل آن را برای چاپ به کامپیوتر دیگری می‌برد که برنامه‌ی آن قدیمی‌تر اســت (مثــلا Autocad2000) آن فایل باز نشــده و کار نکند. برای اطلاع از نســخه یک نرم‌افزار، کافی است در محیط آن برنامه منوی Help را باز کرده و گزینه‌ی ... About را انتخاب کنیــد. هر چند هنگام اجرای برنامه، این اطلاعات در آرم (لوگو) برنامه نیز نمایش داده می‌شود. به (تصویر ۱۲۴) توجه کنید:

About MATLAB
MATLAB®
The Language of Technical Computing
Version 7.0.0.19920 (R14)
May 06, 2004
License Number: 205273
mtm
mtm
7
Copyright 1984-2004, The MathWorks, Inc.
Show License
OK

تصویر ۱۲۴

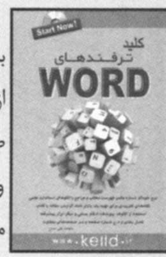
عناوین پیشنهادی برای مطالعه بیشتر

کلید توابع و فرمول‌ها در اکسل

در این کتاب به صورت ویژه به آموزش تابع‌های اکســل و روش نوشتن فرمول‌های مختلف پرداخته شده است. همچنین سعی شده که انواع توابع در برنامه‌ی آموزشی گنجانده شده و به صورت کاربردی آموزش داده شوند. بیش از ۷۰ پروژه‌ی کاربردی و نزدیک به ۳۰ تمرینی که در این کتاب کوچک آورده شــده است به کاربر کمک می‌کند علاوه بر آشنایی با یک تابع کاربرد علمی آن را نیز فرا بگیرد. چرا که دانستن عملکرد یک تابع منجر به این نمی‌شود که کاربر بتواند آن را در عمل به کار گیرد. در ایــن کتاب مفاهیم عمیــق و پایه‌ای که در بحث توابع منطقی و همچنین توابع آرایه‌ای وجود دارند به زبان ساده توضیح داده شده است. حتی کاربران حرفه‌ای هم می‌توانند از این کتاب استفاده کنند. در کنار این کتاب یک CD آموزشی هم وجود دارد که شما می‌توانید فیلم آموزشی درس‌ها و پروژه‌های کتاب را در آن مشــاهده کنید. همچنین همه‌ی پروژه‌های کتاب در قالب فایل اکســل در این CD قرار دارند.

کلید ترفندهای ورد

بدون شک درس‌های این کتاب می‌تواند حلقه‌ی گمشده‌ای در بین دانسته‌های شما از برنامه ورد باشــد کارهایی مانند درج شماره صفحه هم به صورت الفبایی و هم به صورت عددی در یک فایل ایجاد سربرگ‌های متفاوت درج خودکار فهرست مطالب و شــکل‌ها و ... همیشــه وقت زیادی را از کاربران مبتدی می‌گیرد و آن‌ها را دلزده می‌کند.

درس‌های این کتاب کوچک به سرعت شما را به یک کاربر حرفه‌ای نزدیک می‌کند با خواندن این کتاب با ابزارهای جدیدی آشنا می‌شوید که بعضی از آن‌ها شما را بسیار به وجد خواهد آورد.

کلید تایپ ده انگشتی

کلید تایپ راهنمایی آســان است برای تایپ ســریع انگلیسی و فارسی. در ابتدای کتاب، ملزومات تایپ بیان شــده و در ادامه طی چند درس و تمرین عملی، تایپ سریع فارسی و انگلیسی به شما آموزش داده می‌شود. در انتهای هر درس نیز، یک تمرین عملی وجود دارد که شــامل کلماتی اســت که در آن درس فراگرفته‌اید. با مطالعه کتاب و انجام تمرین‌های گفته شده، می‌توانید به راحتی تایپ سریع فارسی و لاتین را بیاموزید.

عناوین پیشنهادی برای مطالعه بیشتر

کلید درک عملکرد CD و DVD

در کتاب کلید ذخیره اطلاعات روی CD و DVD روش‌های مختلف برای ذخیره‌ی اطلاعات روی دیسک‌های فشرده و یا کپی آنها آموزش داده شده است و این کتاب می‌تواند به نوعی مکمل آن حساب شود. در این کتاب با نگاهی عمیق‌تر و دقیق‌تر برخی مفاهیم مرتبط با CD و DVD بررسی شده تا اطلاعات کاربر از این بحث مهم فنی‌تر و کاربردی‌تر شود. مطالب آموزش داده شده صرفاً یک سری مطالب تئوریک و غیرکاربردی نیستند و اطلاعاتی هستند که کاربر برای استفاده درست و دقیق از دیسک‌های CD و DVD به آنها نیاز خواهد داشت. برای مثال کاربر باید بداند که چه نوع دیسک‌هایی تولید شده‌اند و برای نیاز او کدام نوع دیسک مناسب است و یا روش‌های مختلف ضبط اطلاعات روی دیسک‌ها چه هستند و برای هر کاربردی (ساخت دیسک داده یا صوتی و ...) چه روش ضبطی کیفیت مطلوب‌تری می‌دهد.

کلید ذخیره اطلاعات روی CD و DVD

ذخیره‌ی (ضبط) اطلاعات روی CD و DVD یا اصطلاحاً رایت کردن، کاری است که همه کاربران کامپیوتر به آن احتیاج دارند و البته بسیاری از کاربران آن را بلدند. اما اطلاعاتشان محدود و مبتدی است. در این کتاب راه‌های مختلف برای ضبط اطلاعات روی دیسک‌های فشرده یعنی CD و یا DVD و روش ساخت انواع دیسک‌های داده، صوتی و یا تصویری آموزش داده شده است. این کتاب هم برای کاربران مبتدی و هم برای کاربران متوسط مناسب است و خواننده با مطالعه این کتاب با مجموعه گسترده‌ای از مهارت‌های لازم برای کار با CD و DVD آشنا خواهد شد.

کلید واژگان کامپیوتر

یکی از بزرگ‌ترین معضلات کتاب‌های ترجمه شده، وجود واژه‌های تخصصی پیچیده و عدم آشنائی مترجمین و خوانندگان با این واژه‌هاست. به همین دلیل هم بسیاری از کتب و متون کامپیوتری، بیش از آنکه کمک کنند، کار را پیچیده‌تر می‌کنند. نبود ترجمه‌ای استاندارد و مناسب، گاهی باعث می‌شود که مخاطب دچار سردرگمی بیشتری شود. ما کوشیده‌ایم با تألیف و چاپ کتاب کلید واژگان کامپیوتر، برای رفع این مشکل قدمی برداریم و به پیشرفت دانش درجامعه ایران کمک کنیم. کتاب کلید واژگان کامپیوتر مشتمل بر ۴۰۰ واژه‌ی تخصصی علوم کامپیوتر است. برای هر واژه معنی، تصویر، تلفظ و واژه‌های مرتبط با آن ذکر شده. انتظار می‌رود با مطالعه‌ی این کتاب، بخش عمده‌ی مشکلات شما در فهم معنی لغات کامپیوتر برطرف شود.